

Finanšu instrumentu konta apkalpošanas un darījumu ar finanšu instrumentiem veikšanas noteikumi

I sadaļa. Vispārējie noteikumi

1. Lietoto terminu skaidrojums

1.1. Ja nav noteikts citādi, tad pieņemams, ka šie termini tiek lietoti šādā nozīmē:

Apstiprinājums – Bankas sastādīts dokuments, ko Banka pēc Rikojuma izpildes vai saņemšanas no Sadarbības partnera nosūta Klientam pa kādu no Saziņas līdzekļiem, ja vien Klients Iesniegumā nav norādījis citādi, un kurā ir ietverta informācija par izpildi vai Darījuma noteikumiem un cita šajā Līgumā norādītā informācija.

Banka – Signet Bank AS.

Darba diena – datums, kurā Latvijas Republikas un Darījumā iesaistīto valūtu emitentu valstu bankas, kā arī attiecīgā regulētā tirgus organizētājs ir atvērts attiecīga veida darījumu veikšanai.

Darījums – kāds no Noteikumu II daļā „Speciālie darījumu noteikumi” norādīto veidu darījumiem.

Elektroniskais paraksts – datu kopums, kas identificē dokumenta parakstītāju un nodrošina elektroniski parakstītā dokumenta autentiskumu.

FKTK – Finanšu un kapitāla tirgus komisija.

Finanšu instrumenti (FI) – Finanšu instrumentu tirgus likumā definētie finanšu instrumenti un atvasinātie finanšu instrumenti, ar kuriem Klients var veikt FI Darījumus ar Bankas starpniecību vai ar kuriem Līdzēji slēdz Darījumus savā starpā, tai skaitā, bet ne tikai: akcijas, obligācijas, parāda vērtspapīri, depozitārija sertifikāti, naudas tirgus instrumenti, fjučeri, opcijas, ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecības un citi pārvedami vērtspapīri, kas apliecina līdzdalību ieguldījumu fondos vai tiem pielīdzināmos kopējo ieguldījumu uzņēmumos.

FI Darījums – Pamatojoties uz Klienta Bankai sniegto Rikojumu un ar Bankas starpniecību uz Klienta rēķina un saskaņā ar Klienta Rikojumu izpildīti darījumi, tai skaitā, bet ne tikai: FI pirkšana, FI pārdošana, FI turēšana, FI apmaiņa, FI pārvešana, FI dereģistrācija;

Finanšu instrumentu konts (FI konts) – Klienta konts Bankā, kurā glabājas finanšu instrumenti un uzskaitīta Rikojumu izpilde un Darījumu veikšana. FI notikums – jebkurš fakts vai apstāklis, kas iespaido FI raksturlielumus, kā arī emitenta rīcība, izpildot saistības pret FI īpašnieku tai skaitā, bet ne tikai: akcionāru sapulce, dividenžu izmaksa, procentu izmaksa, parāda finanšu instrumentu dzēšana, finanšu instrumentu nominālvērtības maiņa, finanšu instrumentu emisiju apvienošana vai dalīšana, parakstīšanās tiesību emitēšana.

Iesniegums – Klienta iesniegums finanšu instrumentu konta atvēršanai un apkalpošanai.

Internetbanka – sistēma „Internet Bank”, kuru Klients izmanto saskaņā ar Bankas un Klienta starpā noslēgto Līgumu par norēķinu konta atvēršanu un apkalpošanu.

Klienta anketa – aizpildīta Bankas apstiprinātas formas anketa, kurā Klients sniedz informāciju par savām zināšanām par finanšu instrumentiem, pieredzi darījumu veikšanā ar finanšu instrumentiem, finansiālo stāvokli un mērķiem, kurus Klients vēlas sasniegt, izmantojot no Līguma izrietošos Bankas sniegtos ieguldījumu pakalpojumus.

Klienta statuss – Bankas veikta Klienta klasifikācija, ņemot vērā Klienta kompetenci, pieredzi un zināšanas par darījumiem ar finanšu instrumentiem. Klientam tiek piešķirts viens no šādiem statusiem: „Privāts klients”, „Profesionāls klients” vai „Tiesīgs darījumu partneris”.

Klients – persona, kura ir parakstījusi Iesniegumu.

Konts – Investīciju konts, FI konts un Konsultāciju konts.

Konsultācija – ieteikuma sniegšana Klientam par Darījumu un FI Darījumu veikšanu.

Konsultāciju konts – Klienta konts Bankā, kurā glabājas finanšu instrumenti un uzskaitīti Darījumi un FI Darījumi ar finanšu instrumentiem, kurus klients ir veicis, izmantojot Bankas sniegtās Konsultācijas.

Kredīts - Finansēšana pret finanšu instrumentu ķīlu – aizdevums, ko Banka izsniedz Klientam pret visu FI kontā un Investīciju kontā vai Konsultāciju kontā esošo finanšu instrumentu un naudas līdzekļu ķīlu.

Investīciju konts – Klienta konts Bankā, kurā glabājas Klienta naudas līdzekļi, kuri ir paredzēti Rīkojumu izpildei un Darījumu veikšanai un kurā tiek veikta Darījumos un Rīkojumu izpildē izmantoto naudas līdzekļu uzskaitē.

Latvijas Centrālais depozitārijs (LCD) – sabiedrība, kas iegrāmato un uzskaita Latvijas Republikā publiskajā apgrozībā izlaistos FI, kā arī nodrošina naudas norēķinus FI darījumos regulētajā tirgū un FI norēķinus starp Finanšu instrumentu turētājiem.

LEI kods - (*Legal Entity Identifier*) ir starptautisks 20 zīmju kods, kas tiek piešķirts uzņēmumiem, kuri veic darījumus ar finanšu instrumentiem. Katrs kods ir unikāls un paliek nemainīgs visu uzņēmuma darbības laiku. LEI kods neaizvieto uzņēmuma reģistra izsniegto kodu, kas arī kalpo par uzņēmumu identifikatoru.

Līgums – dokumentu kopums, kuru veido Iesniegums, Noteikumi, visas Līguma jebkurā daļā veiktās izmaiņas, papildinājumi, un pielikumi un Klienta Rīkojumi.

Līdzēji – Banka un Klients viens attiecībā pret otru.

Likums – Latvijas Republikas „Finanšu instrumentu tirgus likums”.

Nerealizētā peļņa vai zaudējumi – Klienta iespējamā peļņa vai zaudējumi no Darījuma, kam vēl nav iestājies izpildes termiņš, kas tiek aprēķināti, pārvērtējot Klienta saistības un prasības atbilstoši tirgus cenām.

Nodrošinājums – Klientam piederošie līdzekļi (nauda, finanšu instrumenti u.c.), un uz kuriem saskaņā ar Līguma Noteikumiem Bankai ir nodibinātas finanšu ķīlas tiesības, kas nodrošina Bankas prasījumu pret Klientu izpildi un Klienta saistību izpildi.

Norēķinu datums – datums, kurā tiek veikti Darījuma vai Rīkojuma izpildes norēķini.

Norēķinu konts – Klienta norēķinu konts Bankā, kurš paredzēts Bankas operāciju veikšanai.

Noteikumi – šie Finanšu instrumentu konta apkalpošanas un darījumu ar finanšu instrumentiem veikšanas noteikumi, kā arī jebkuri to grozījumi vai papildinājumi, par kuriem Banka ir informējusi Klientu.

Pakalpojums – jebkurš pakalpojums, kuru Banka Līguma ietvaros nodrošina Klientam.

Parole – ciparu un simbolu kombinācija, kas ir norādīta Līgumā un kas ir Klienta autentifikācijas līdzeklis, noslēdzot Darījumus vai iesniedzot Rīkojumu pa telefonu, un apliecina tās lietotāja pilnvaras Klienta vārdā dot Bankai Rīkojumus un noslēgt Darījumus.

Pretējais darījums – darījums, kura rezultātā Klienta prasības un saistības vienā aktīvā kļūst vienādas.

Realizētā peļņa vai zaudējumi – Klienta peļņa vai zaudējumi pēc Darījuma vai Rīkojuma izpildes.

Rīkojums – atbilstoši Bankas prasībām Klienta sastādīts uzdevums Bankai sniegt Klientam Pakalpojumu vai noslēgt ar Klientu Darījumu vai FI Darījumu.

Sadarbības partneris – persona, tajā skaitā ārvalstu finanšu instrumentu turētājs, kuras pakalpojumus Banka var izmantot Rīkojuma vai Darījuma izpildē. Par Sadarbības partneri drīkst būt tikai tāda persona, kam tās izcelsmes valstī ir atļauts sniegt ieguldījumu pakalpojumus, iegrāmatojot un uzskaitīt finanšu instrumentus, nodrošināt finanšu instrumentu un naudas norēķinu veikšanu finanšu instrumentu darījumos vai organizēt regulēto tirgu vai kas saskaņā ar Latvijas Republikas likumu „Par norēķinu galīgumu maksājumu un finanšu instrumentu norēķinu sistēmās” ir minētajā likumā definētās sistēmas dalībnieks.

Saziņas līdzekļi – telefons, Internetbanka un citi starp Klientu un Banku saskaņoti saziņas līdzekļi, ko saskaņā ar Līguma noteikumiem var izmantot Rīkojumu iesniegšanai, Darījumu slēgšanai un Līdzēju savstarpējai informācijas apmaiņai.

Tarifi – Bankas pakalpojumu tarifi, kas ir pieejami Bankas interneta vietnē un Bankas telpās tās darba laikā.

Vispārējie darījumu noteikumi – Bankas vienpusēji sastādīts, apstiprināts un spēkā esošs vispārējs Klientam saistošs Bankas un Klienta savstarpējās attiecības reglamentējošs dokuments, kas nosaka

Līdzēju tiesības un pienākumus, kas rodas no Bankas operācijām, ciktāl tos nenosaka starp Līdzējiem noslēgtie līgumi. Vispārējie darījumu noteikumi ir pieejami Bankas telpās Bankas darba laikā, kā arī Bankas interneta vietnē.

- 1.2. Citi Līgumā lietotie termini atbilst piemērojamajos Latvijas Republikas un starptautiskajos normatīvajos aktos minētajam terminu skaidrojumam, ciktāl Līgumā nav noteikts vai no tā nepārprotami izriet cits skaidrojums.

2. Līguma un Noteikumu pielietojums

- 2.1. Līgums un Noteikumi regulē tiesiskās attiecības starp Klientu un Banku, nosaka Līdzēju tiesības un pienākumus, Klientam saņemot Pakalpojumus un slēdzot Darījumus, kā arī nosaka Līdzēju saistību nodrošināšanas noteikumus.
- 2.2. Noteikumi ir neatņemama Līguma sastāvdaļa.
- 2.3. Bankai ir tiesības vienpusēji izdarīt izmaiņas Noteikumos. Bankas pienākums ir paziņot Klientam par Noteikumu izmaiņām, ievieojot atbilstošu informāciju Bankas interneta mājas lapā 15 (piecpadsmit) kalendārās dienas pirms izmaiņu stāšanās spēkā. Ja Banka nav saņēmusi Klienta iebildumus par Noteikumu izmaiņām līdz izmaiņu spēkā stāšanās datumam, tiek uzskatīts, ka Klients izmaiņām piekrīt. Ja Banka saņēmusi Klienta iebildumus un Līdzēji nespēj vienoties, Bankai ir tiesības vienpusēji atkāpties no Līguma.
- 2.4. Noteikumi ir sadalīti divās sadaļās: I. sadaļa „Vispārējie noteikumi” un II. sadaļa „Darījumu speciālie noteikumi”.
- 2.5. Noteikumu I. sadaļa „Vispārējie noteikumi” nosaka FI un Investīciju konta atvēršanas un apkalpošanas kārtību, Rīkojumu pieņemšanas un izpildes kārtību, FI Darījumu noslēgšanas kārtību Konsultāciju sniegšanas kārtību un Līdzēju vispārējās tiesības un pienākumus, kas rodas, apkalpojot FI un Investīciju kontus, sniedzot un saņemot Konsultācijas, pieņemot un izpildot Rīkojumus un noslēdzot FI Darījumus Līguma un Noteikumu ietvaros.
- 2.6. Noteikumu II. sadaļa „Darījumu speciālie noteikumi” nosaka Līdzēju tiesības un pienākumus, kas rodas, noslēdzot Darījumu speciālajos noteikumos norādīto veidu Darījumus.
- 2.7. Pretrunu gadījumā starp Noteikumu I. un II. sadaļas noteikumiem piemērojami Noteikumu II. sadaļas noteikumi.
- 2.8. Līdzēju savstarpējo tiesisko attiecību jautājumi, kas nav noregulēti Noteikumos, Līgumā un citos Līdzēju starpā noslēgtajos līgumos, ir risināmi saskaņā ar piemērojamajiem normatīvajiem aktiem un vispārpieņemto finanšu tirgus praksi.
- 2.9. Pantu un punktu nosaukumi ir iekļauti Noteikumos tikai uzskatāmības un ērtības labad, tie nav izmantojami Noteikumu jēgas skaidrošanai.
- 2.10. Līguma darbību regulē, tas ir sastādīts un ir jāinterpretē saskaņā ar ES un Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.
- 2.11. Ja, vienojoties par Darījuma noteikumiem un saņemot Pakalpojumu, Klients ir izmantojis saīsinājumus, finanšu žargonu un specifiskus finanšu terminus, kas nav izskaidroti Līgumā, tad saistošs ir Bankas sniegtais minēto saīsinājumu, žargona vai specifisko finanšu terminu skaidrojums.
- 2.12. Sniedzot Pakalpojumus un veicot Darījumus, Bankas darbību var regulēt ārvalstu normatīvie akti, finanšu tirgus uzraudzības iestāžu saistošie noteikumi, ārvalstu biržu, depozitāriju, klīringa un citu iestāžu noteikumi. Nekādas darbības, ko Banka veic, pildot ārvalstu normatīvo aktu vai biržu, depozitāriju, klīringa un citu iestāžu noteikumus, nevar tikt uzskatītas par Darījuma, Līguma vai Klienta tiesību pārkāpšanu un nevar radīt Bankai pienākumu atlīdzināt Klientam radušos zaudējumus vai izdevumus.
- 2.13. Ja Līguma tekstā minēto skaitļu vārdiskā izteiksme atšķiras no to skaitliskās izteiksmes, par nolīgtu uzskatāma skaitļu vārdiskā izteiksme.
- 2.14. Visus aprēķinus attiecībā uz Darījumu noteikumiem un Līdzēju saistību apmēriem veic Banka, vadoties no Līgumā noteiktajām un finanšu tirgus praksē piemērojamajām aprēķināšanas metodēm. Jebkura norāde Līgumā uz finanšu instrumentu tirgus cenu vai tirgus vērtību ir norāde uz finanšu instrumentu cenu, ko nosaka Banka, vadoties no finanšu instrumentu cenas regulētajā tirgū, vai, ja tāda nav pieejama - no finanšu instrumentu cenas neregulētajā tirgū vai no jebkuras citas Bankas rīcībā esošās informācijas par šiem vai līdzīgiem finanšu instrumentiem.
- 2.15. Līguma kāda punkta spēkā neesamība vai neatbilstība normatīvajiem aktiem neietekmē citu punktu vai visa Līguma kopumā spēkā esamību. Pēc šāda trūkuma atklāšanas Līdzēji vienojas par trūkuma

novēršanu un turpina sadarboties saskaņā ar spēkā esošajiem Līguma Noteikumiem tā, lai pēc iespējas precīzāk saglabātu Līguma mērķi un jēgu.

- 2.16. Klients paraksta un iesniedz Bankai Iesniegumu 1 (vienā) eksemplārā. Pēc Klienta pieprasījuma Klients var parakstīt Iesniegumu 2 (divos) eksemplāros, no kuriem viens tiek iesniegts Bankai, bet otrs paliek Klientam.
- 2.17. Banka saskaņā ar Līgumu un Noteikumiem sniedz Klientam šādus Pakalpojumus, ja vien Banka un Klients papildus nav vienojušies par citu kārtību:
  - 2.17.1. FI konta, Konsultāciju konta un Investīciju konta atvēršana un apkalpošana;
  - 2.17.2. Ieguldījumu pakalpojumi;
  - 2.17.3. Rīkojumu pieņemšana un nodošana izpildei, kā arī to izpilde uz Klienta rēķina;
  - 2.17.4. Finanšu instrumentu turēšana;
  - 2.17.5. Valūtas maiņas pakalpojumi, ja tie saistīti ar ieguldījumu pakalpojumu sniegšanu;
  - 2.17.6. ar Klientam sniegtajiem Pakalpojumiem saistīto grāmatojumu Kontos veikšana un Klientam piederošo FI uzskaitē FI kontā un Konsultāciju kontā;
  - 2.17.7. Konsultāciju sniegšana.
- 2.18. Līdzēji, pamatojoties uz Līgumu, slēdz Darījumus, kas atbilst Noteikumam II. sadaļā „Darījumu speciālie noteikumi” minētajiem Darījumu veidiem, kā arī citus Darījumus, uz kuriem Līdzēji, atsevišķi vienojoties, ir attiecinājuši Līguma darbību.
- 2.19. Līguma ietvaros Banka tur FI kontā vai Konsultāciju kontā visus Klientam piederošos FI un apkalpo uz tiem attiecošos FI Notikumus. Banka ir tiesīga bez atsevišķa Klienta Rīkojuma un paziņojuma Klientam ieskaitīt Kontos jebkurus ar Klienta FI saistītos ienākumus (dividendes, procentu maksājumus, prēmijakcijas un citus piešķirtos vērtspapīrus).
- 2.20. Līgums aizstāj visas iepriekšējās vienošanās un Līdzēju starpā noslēgtos līgumus, kuri pēc būtības ir pielīdzināmi Līgumam.

3. Klienta konti

- 3.1. Banka Klienta FI un FI Darījumu uzskaitē un Pakalpojumu nodrošināšanai atver Klientam tam nepieciešamos FI kontu, Konsultāciju kontu un Investīciju kontu. Klienta paraksts uz Līguma uzskatāms par Klienta sniegtu pilnvarojumu nepieciešamo Kontu atvēršanai.
- 3.2. Banka atver Klientam Kontus, noslēdzot Līgumu. Ja Banka atver Kontus pēc Līguma noslēgšanas, tad Banka informē Klientu par Kontu atvēršanu, izmantojot Saziņas līdzekļus.
- 3.3. Banka var atvērt Klientam nominālus kontus, kurā uzskaita Klienta turējumā esošos FI un naudas līdzekļus. Šajā gadījumā Bankai ir tiesības un Klientam ir pienākums iesniegt Bankai papildus informāciju un dokumentus saskaņā ar Bankas prasībām.
- 3.4. Bankai ir tiesības, nesaskaņojot ar Klientu, veikt labojumus Kontu ierakstos, ja šādi ieraksti ir veikti kļūdas vai tehnisku kļūmju rezultātā.
- 3.5. No Investīciju konta naudas līdzekļi var tikt pārskaitīti tikai uz Klienta citu kontu Bankā. Ja Klients dod Rīkojumu pārskaitīt naudas līdzekļus no Investīciju konta uz citu savu kontu Bankā, tad Banka izpilda šādu Rīkojumu 2 (divu) darba dienu laikā no Rīkojuma saņemšanas brīža, ja ir iespējams veikt minēto pārskaitījumu.

4. Klienta statuss

- 4.1. Banka pēc Līguma noslēgšanas piešķir Klientam vienu no statusiem: Privāts klients, Profesionāls klients vai Tiesīgs darījumu partneris.
- 4.2. Banka piešķir Klientam statusu un paziņo par to Klientam, saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem, Bankas Klienta statusa noteikšanas politiku un Bankas iekšējām procedūrām.
- 4.3. Klientam ir tiesības lūgt mainīt statusu, iesniedzot Bankai iesniegumu, ja Klients atbilst attiecīgajam Klienta statusam Likumā noteiktajā kārtībā. Savu atbilstību pieprasītajam statusam klients pierāda ar attiecīgiem dokumentiem par savām zināšanām un pieredzi darījumu ar FI veikšanā. Par jauna Klienta statusa noteikšanu Līdzēji paraksta vienošanos.
- 4.4. Privāts klients var lūgt Bankai piešķirt Profesionāla klienta statusu, Profesionāls klients var lūgt Tiesīgā darījuma partnera vai Privāta klienta statusa piešķiršanu, Tiesīgais darījuma partneris var lūgt Profesionāla klienta statusu.
- 4.5. Klientam, kam ir piešķirts Profesionāla klienta vai Tiesīgā darījuma partnera statuss, nav piemērojamas Ieguldītāju aizsardzības likumā noteiktās ieguldītāja aizsardzības tiesības. Banka brīdina Privāto klientu par šo tiesību zaudēšanu, ja viņš pieprasa sava statusa maiņu.

- 4.6. Klienta, kam ir piešķirts statuss Tiesīgs darījumu partneris, un Bankas attiecībām nav piemērojami Rīkojumu izpildes politikas noteikumi attiecībā uz vislabākā rezultāta sasniegšanu.
- 4.7. Bankai ir tiesības atteikties mainīt Klienta Statusu, nenorādot atteikuma iemeslu.

5. Ieguldījumu pakalpojumu piemērotība un atbilstība Klienta interesēm

- 5.1. Klientam ir pienākums aizpildīt Klienta anketu, sniedzot tajā pieprasīto informāciju par savām zināšanām un pieredzi ieguldījumu jomā, par mērķiem, kurus Klients vēlas sasniegt, saņemot Pakalpojumu, par finanšu stāvokli utt., kā arī nekavējoties informēt Banku par jebkurām izmaiņām sniegtajā informācijā.
- 5.2. Vadoties no Klienta anketā sniegtajām ziņām, Banka novērtē un nosaka, kādi Pakalpojumi, FI un Darījumi atbilst Klienta pieredzei un zināšanām. Šajā punktā minēto novērtējumu Banka veic tikai Klientiem, kuriem piešķirts Privāta klienta statuss. Banka informē Klientu par tiem Pakalpojumiem, FI un Darījumiem, kuri Klientam ir piemēroti. Vienlaicīgi Banka brīdina un neiesaka Klientam izmantot Pakalpojumus un veikt darījumus ar FI, kuri neatbilst Klienta pieredzei un zināšanām.
- 5.3. Klients, parakstot Iesniegumu, ir brīdināts un piekrīt, ka Banka var neizvērtēt sniegtā Pakalpojuma vai piedāvātā FI piemērotību Klientam, izņemot Konsultāciju sniegšanas gadījumā, un ka tādēļ Klients negūst atbilstošu aizsardzību saskaņā ar Likumu, ja izpildās sekojoši nosacījumi:
  - 5.3.1. Klients veic FI Darījumu pēc savas iniciatīvas;
  - 5.3.2. Klienta Rīkojums attiecas uz regulētajā tirgū iekļautajiem vienkāršiem FI, proti, akcijām, parāda vērtspapīriem, naudas tirgus instrumentiem un ieguldījumu fondu ieguldījumu apliecībām un citiem vienkāršiem FI saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.
- 5.4. Gadījumos, ja Klients, neņemot vērā Bankas brīdinājumu, izmanto Pakalpojumu vai noslēdz Darījumu, Klients pakļauj sevi riskiem, kuru pienācīgai izvērtēšanai, kontrolei un samazināšanai viņam nav pietiekamu zināšanu un pieredzes un Banka nav atbildīga par sekām.
- 5.5. Banka nav atbildīga par sekām, kuras izraisījusi Klienta atteikšanās sniegt informāciju, nepilnīgas informācijas sniegšana vai neziņošana par izmaiņām iepriekš sniegtajā informācijā.
- 5.6. Banka neveic piemērotības Klienta interesēm novērtējumu Profesionālajiem klientiem un Tiesīgiem darījumu partneriem, jo šādi Klienti ir uzskatāmi par tādiem, kuriem ir vajadzīga pieredze un zināšanas saistībā ar Pakalpojumiem, Darījumiem un FI, un kuri ir spējīgi finansiāli uzņemt risku par jebkuru zaudējumu, ko ieguldījums var radīt.

6. Informācijas un dokumentu apmaiņas kārtība

- 6.1. Līdzēji piekrīt savstarpējo tālruņa sarunu ierakstīšanai un šo ierakstu izmantošanai, tajā skaitā atskaņošanai, Rīkojuma sniegšanas, Darījuma noslēgšanas un Darījuma noteikumu pierādīšanai, kā arī jebkuru Klienta Rīkojumu, Bankas paziņojumu un Līdzēju sarunu pierādīšanai, tajā skaitā piekrīt izmantot šos ierakstus kā pierādījumus tiesā un šķīrējtiesā.
- 6.2. Klientam adresēto informāciju, kas saistīta ar Līgumu un tā ietvaros sniedzamajiem Pakalpojumiem Banka izvieto tās interneta vietnē.
- 6.3. Ar Līgumu saistītos paziņojumus Banka ir tiesīga nosūtīt Klientam ar pasta sūtījumu uz Bankas rīcībā esošo Klienta adresi. Paziņojums ir uzskatāms par saņemtu 10 (desmitajā). darba dienā pēc tā nosūtīšanas (pasta zīmogs).
- 6.4. Klientam ir tiesības pieprasīt no Bankas tālruņu sarunu ierakstus.

7. Ieguldītāju aizsardzības noguldījumu garantiju sistēmas

- 7.1. Banka ir ieguldītāju aizsardzības shēmas dalībniece saskaņā ar Ieguldītāju aizsardzības likuma noteikumiem. Ieguldītāju aizsardzības likumā noteiktajos gadījumos Klientam ir tiesības uz šajā likumā noteikto kompensāciju.
- 7.2. Uz Klienta ieguldījumiem Bankā attiecas Ieguldītāju aizsardzības likuma noteikumi, saskaņā ar kuriem ieguldījuma nepieejamības gadījumā Klientam ir tiesības uz likumā noteikto garantēto atlīdzību.

8. Bankas atlīdzība un izmaksas

- 8.1. Par Bankas sniegtajiem Pakalpojumiem Klients maksā komisijas maksu atbilstoši Pakalpojuma sniegšanas brīdi spēkā esošajiem Tarifiem, ciktāl Līdzēji nevienojas citādi.
- 8.2. Klientam ir pienākums iepazīties ar Tarifiem un sekot līdzi to izmaiņām.
- 8.3. Banka ir tiesīga grozīt Tarifus vienpusējā kārtā. Bankas pienākums ir paziņot Klientam par grozījumiem Tarifos, ievietojot atbilstoši informāciju Bankas interneta mājas lapā 15 (piecpadsmit)

kalendārās dienas pirms izmaiņu stāšanās spēkā. Ja Banka nav saņēmusi Klienta iebildumus par izmaiņām Tarifos līdz izmaiņu spēkā stāšanās datumam, tiek uzskatīts, ka Klients izmaiņām piekrīt. Ja Banka saņēmusi Klienta iebildumus un Līdzēji nespēj vienoties, Bankai ir tiesības vienpusēji atkāpties no Līguma.

- 8.4. Klients sedz izdevumus par Pakalpojumiem, kas nav iekļauti Tarifos, bet bija nepieciešami Līguma saistību izpildei
- 8.5. Gadījumos, kad Rīkojums tiek izpildīts pa daļām, Bankai ik reizi ir tiesības ieturēt atlīdzību pilnā apjomā.
- 8.6. Bankai bez papildus Rīkojuma no Klienta ir tiesības ieturēt atlīdzību no jebkuriem kontiem Bankā.
- 8.7. Atsevišķos gadījumos Banka un Klients var vienoties, ka Klientam Līguma ietvaros tiek piemērots individuāli sastādīti Tarifi. Šajā punktā noteiktie Tarifi var tikt piemēroti vienam vai vairākiem Pakalpojumiem vai starp Banku un Klientu slēdzamo Darījumu veidiem. Banka jebkurā brīdī ir tiesīga veikt grozījumus vai pilnībā vai daļēji anulēt Klientam piešķirtos individuāli sastādītos Tarifus un Klientam tādā gadījumā tiek piemērota Bankas Tarifos noteiktā standarta komisijas maksa. Par izmaiņām individuāli sastādītajos Tarifos Banka informē Klientu, izmantojot kādu no Saziņas līdzekļiem.

9. Parole

- 9.1. Klients nodrošina Paroles konfidencialitāti un apņemas to nenodot trešajām personām.
- 9.2. Bankai nav pienākums pārbaudīt personas, kura sniedz Rīkojumus vai slēdz Darījumu, identitāti, ja šī persona nosaukusi pareizu Paroli, un šādā gadījumā tiek uzskatīts, ka attiecīgo Rīkojumu sniedzis un Darījumu noslēdzis Klients personīgi.
- 9.3. Ja Klientam radušās aizdomas vai kļūvis zināms, ka Parole kļuvusi zināma nepilnvarotām personām, Klients apņemas nekavējoties paziņot par to Bankai un iesniegt Rīkojumu par to maiņu. Klients uzņemas pilnu atbildību par Klienta vārdā sniegtajiem Rīkojumiem, kas, izmantojot iepriekšējo Paroli, iesniegti Bankai 2 (divu) darba dienu laikā pēc dienas, kurā Banka saņēma Rīkojumu par to maiņu.

10. Klienta un Bankas FI turēšana

- 10.1. Finanšu instrumenti, kuri ir iegrāmatoti LCD, tiek turēti Bankas Finanšu instrumentu kontā LCD saskaņā ar LCD noteikumiem.
- 10.2. Finanšu instrumenti, kuri nav iegrāmatoti LCD un ir iegrāmatoti Bankas vai Klienta vārdā pie Sadarbības partneriem, tiek turēti pie šiem Sadarbības partneriem atvērtajos FI kontos (t.sk. nominālajos kontos) saskaņā ar to darbību reglamentējošiem normatīvajiem aktiem.
- 10.3. Klientam piederošo FI turēšanai un/vai naudas līdzekļu turēšanai var tikt piemēroti tās valsts tiesību akti, kurā tie tiek glabāti, un šajā gadījumā Klienta tiesības attiecībā uz šiem FI var atšķirties no Latvijas Republikas tiesību aktos noteiktajām tiesībām. Klients uzņemas visus riskus, kas saistīti ar šādu FI turēšanu.
- 10.4. Klienta FI tiek turēti atsevišķi no Bankas FI, izņemot Noteikumos paredzētos gadījumos.
- 10.5. Klients ir informēts un piekrīt, ka gadījumos, kad tās valsts tiesību akti, kurā pie Sadarbības partneriem Banka vārdā atvērti konti, neparedz FI turēšanas iespēju nominālajos kontos vai arī, ja šāda turēšana nav iespējama, Banka ir tiesīga uzglabāt Klienta FI un naudas līdzekļus kopā ar citu Klientu un Bankas FI un naudas līdzekļiem pie Sadarbības partneriem atvērtajos kontos, turklāt Klienta FI var būt reģistrēti arī uz Bankas vārda.

11. Darījuma apstiprinājumi un konta izraksti

- 11.1. Banka 1 (vienas) darba dienas laikā pēc grāmatojuma veikšanas FI kontā vai Konsultāciju kontā pēc Klienta pieprasījuma izsniedz viņam FI konta, Konsultāciju konta un Investīciju konta izrakstu par veiktajiem darījumiem un FI kontā vai Konsultāciju kontā iegrāmatotajiem FI.
- 11.2. Banka 1 (vienas) darba dienas laikā pēc Rīkojumā norādītā Darījuma noslēgšanas vai Rīkojuma izpildīšanas un tikai pēc attiecīga apstiprinājuma saņemšanas no Sadarbības partnera, ja Rīkojums tiek izpildīts ar Sadarbības partnera starpniecību, sagatavo un izsniedz Klientam Apstiprinājumu, ja vien Klients iesniegumā nav norādījis citādi.
- 11.3. Tikai no Bankas saņemts Apstiprinājums uzskatāms par Rīkojuma izpildes vai Darījuma noslēgšanas apstiprinājumu.
- 11.4. Vismaz reizi gadā Banka sagatavo Kontu izrakstus par Klientam piederošajiem FI, kas ir iegrāmatoti kontā gada laikā, un veiktajiem darījumiem.

11.5. Kontu izrakstus Klients var saņemt papīra formā Bankas telpās darba laikā, kā arī elektroniski Internetbankā vai izmantojot Saziņas līdzekļus.

11.6. Klientam ir pastāvīgi jāseko Kontu stāvoklim un veiktajiem darījumiem.

12. Līdzēju tiesības un pienākumi

12.1. Banka ir Klienta FI kontā un Konsultāciju kontā esošo FI turētājs, bet ne to īpašnieks.

12.2. Banka savā uzskaitē nodrošina Klienta un pašas Bankas FI pastāvīgu šķirtu turēšanu. Banka nav tiesīga izmantot savu kreditoru prasījumu apmierināšanai Klientam piederošos finanšu instrumentus. Finanšu instrumentus, par kuriem Klients iesniedzis Bankai atsavināšanas uzdevumu (Rīkojumu), uz ko pamatojoties Banka uzsākusi Rīkojuma izpildi, nedrīkst izmantot Klienta kreditoru prasījumu apmierināšanai.

12.3. Bankai ir tiesības:

12.3.1. vienpusēji izdarīt labojumus Klienta Kontos, ja kļūdas ir pieļautas maldu, nepareizu norēķinu vai citu tehnisku kļūdu rezultātā;

12.3.2. piesaistīt Sadarbības Partnerus Klienta Rīkojumu izpildei un FI turēšanai pēc savas izvēles;

12.3.3. nodot trešajām personām visas no Līguma izrietošās Bankai noteiktās pilnvaras vai to daļu, ja tas ir nepieciešams Klienta vai Bankas interešu aizstāvībai un/vai Līguma izpildei;

12.3.4. rezervēt Klienta Kontos FI un/vai naudas līdzekļus darījumu izpildei nepieciešamajā apjomā;

12.3.5. sniegt LCD un tirgus organizētājam ziņas par Kontiem, kas tam nepieciešamas Likumā noteikto funkciju pildīšanai.

12.3.6. sniegt FKTK informāciju par Kontiem un Klienta darījumiem, ja tas nepieciešams FKTK uzraudzības funkciju veikšanai.

12.3.7. sniegt informāciju par Klientu, Kontiem un Klienta darījumiem arī citām personām likumos noteiktajos gadījumos un apjomā.

12.4. Klients pilnvaro un uzdod Bankai aizpildīt un parakstīt Rīkojuma, Darījuma un Līguma izpildei nepieciešamos dokumentus.

12.5. Banka pastāvīgi veic pasākumus interešu konfliktu identificēšanai un novēršanai, kas Pakalpojumu sniegšanas laikā var rasties starp Banku un Bankas Klientu, kā arī starp tās klientiem.

12.6. Banka informē Klientu par FI Notikumiem, par kuriem ir informēta Banka un kuri attiecas uz FI kontā un Konsultāciju kontā esošajiem FI. Banka savlaicīgi veic ar FI Notikumiem saistītos grāmatojumus un citas darbības atbilstoši LCD noteikumiem un rīkojumiem FI Notikuma izpildei, savukārt FI, kas nav iegrāmatoti LCD - atbilstoši Bankas saņemtajiem FI turētāja norādījumiem. Dividendes un citus Klientam pienākošos ienākumus Banka ieskaita Kontos 2 (divu) darba dienu laikā no to saņemšanas.

12.7. Banka garantē Kontu un Klienta darījumu noslēpumu atbilstoši piemērojamo normatīvo aktu prasībām.

12.8. Klients apņemas nekavējoties rakstveidā informēt Banku par šādām izmaiņām: juridiskās personas - nosaukums, komersanta veids, juridiskā vai kontaktadrese, zīmoga nospiedums, reģistrācijas numurs vai vieta, kā arī personas, kas ir pilnvarotas pārstāvēt Klientu (amatpersonas vai citas pilnvarotās personas), vai viņu paraksti; fiziskās personas - vārds, uzvārds, adrese vai kontaktkoordinātas (kontaktadrese u.tml.), personas, kas ir pilnvarotas pārstāvēt Klientu, kā arī par jebkuriem faktiem, kas var ietekmēt Klienta rīcībspēju, maksātspēju vai tiesisko statusu. Tāpat Klients apņemas nekavējoties rakstveidā informēt Banku par visām izmaiņām Klienta anketā norādītajā informācijā.

12.9. Banka bez Klienta piekrišanas debitē Investīciju kontu vai jebkuru citu Klienta kontu Bankā par Bankas komisijas maksas summu un citu no Līguma izrietošo Bankas prasījumu vai Klienta veicamo maksājumu summām, kā arī par nodokļu un citu obligāto maksājumu summām, kas ir jāsamaksā saskaņā ar piemērojamajiem normatīvajiem aktiem, un savu iespēju robežās iesniedz Klientam apstiprinošus dokumentus.

12.10. Līguma 12.9. punktā atrunātā debitēšana ir jāveic no Klienta līdzekļiem tajā valūtā, kurā izdarāms maksājums. Ja šādu līdzekļu pietrūkst maksājuma veikšanai pilnā apmērā, tas jāveic attiecīgā konta atlikuma ietvaros, bet pārējā summa samaksājama pēc Bankas izvēles uz Klienta līdzekļu citā (-ās) valūtā (-ās) rēķina, konvertējot tos pēc Bankas noteiktā attiecīgās dienas valūtu kursa.

12.11. Ja Investīciju kontā ilgāk par 1 (vienu) nedēļu nav naudas līdzekļu Bankas prasījumu pilnīgai apmierināšanai un citu Noteikumu 12.9. punktā noteikto maksājumu veikšanai pietiekamā

daudzumā, Banka ir tiesīga pārdot par brīvu cenu Bankas turējumā esošos Klienta FI un izlietot iegūtos līdzekļus Bankas prasījumu pilnīgai apmierināšanai.

12.12. Klients apņemas:

- 12.12.1. iesniegt Bankā dokumentus saskaņā ar Bankas prasībām;
- 12.12.2. pirms Līguma parakstīšanas atvērt Norēķinu kontu saskaņā ar spēkā esošajiem Bankas noteikumiem;
- 12.12.3. sniegt Bankai pilnīgu un pareizu informāciju;
- 12.12.4. visus savus Rīkojumus un citus norādījumus iesniegt precīzi, skaidri un nepārprotami saskaņā ar Līgumu un spēkā esošiem Bankas, FKTK un LCD noteikumiem;
- 12.12.5. nodrošināt Rīkojuma izpildei un darījuma slēgšanai un maksai par Pakalpojumu nepieciešamos naudas līdzekļus un Finanšu instrumentus Kontos;
- 12.12.6. paziņot Bankai par kļūdaini veiktajiem naudas un/vai FI ieskaitījumiem un kļūdaini norakstītajām naudas summām un/vai FI;
- 12.12.7. pastāvīgi kontrolēt FI skaitu, FI Darījumus, atvērtās pozīcijas, naudas līdzekļu atlikumus Kontos;
- 12.12.8. atlīdzināt Bankai visus Bankas zaudējumus, kas tai rodas, pildot Līgumu;
- 12.12.9. aizpildot Klienta anketu, informēt Banku par to, ka Klients ir iekļauts kāda emitenta iekšējās informācijas turētāju sarakstā. Ja Klients tiek iekļauts iekšējās informācijas turētāju sarakstā pēc tam, kad tam atvērts jebkurš no Kontiem, Klientam ir pienākums nekavējoties rakstveidā paziņot par to Bankai.

13. Atbildība

13.1. Klients uzņemas visus riskus un atbildību par zaudējumiem, kuri radušies:

- 13.1.1. jebkāda veida tālruņa sakaru kļūmju vai traucējumu dēļ, kas noved pie Rīkojuma satura vai Darījuma noteikumu (Līdzēju tālruņa sarunu ieraksta) nepilnībām, neprecizitātēm vai kādiem citiem izkropļojumiem;
- 13.1.2. ja Paroli izmanto tam nepilnvarota persona;
- 13.1.3. trešo personu prettiesiskas rīcības rezultātā;
- 13.1.4. ja Banka Klientam piederošos FI tur pie cita FI turētāja (tai skaitā ārvalstu turētāja), un Bankai vai Klientam ir ierobežotas iespējas rīcībai ar FI vai pastāv iespēja tos neatgūt (tie var tikt piespiedu kārtā atsavināti, ar tiem var tikt dzēstas cita FI turētāja saistības pret citām personām, Klients var zaudēt iespēju atgūt FI ārvalsts tiesību normu piemērošanas gadījumā vai jebkādas cita FI turētāja darbības vai bezdarbības rezultātā);
- 13.1.5. Sadarbības partneru vai citu ieguldījumu pakalpojumu vai ieguldījumu blakus pakalpojumu sniegšanā iesaistītu trešo personu saistību izpildes nokavējuma vai neizpildes rezultātā;

13.2. Banka ir atbildīga par savlaicīgu un precīzu Rīkojuma nogādi attiecīgajam regulētā tirgus organizētājam, depozitārijam vai Bankas starpniekam, kā arī par ar FI Notikumiem saistīto grāmatojumu savlaicīgu veikšanu.

13.3. Ja Banka pienācīgi izpildījusi tai ar Līgumu un Latvijas Republikas tiesību aktiem noteikto pienākumus, Banka nav atbildīga par:

- 13.3.1. kļūdaina, neprecīza, nesaprotama vai pretrunīga Rīkojuma izpildes sekām;
- 13.3.2. FI Darījumu, kas veikts uz viltota vai kādu citu iemeslu dēļ nederīga Rīkojuma pamata, ja šis fakts nav acīm redzams, veicot Klienta identifikāciju Līgumā noteiktajā veidā, un tā konstatācijai ir nepieciešama speciālas ekspertīzes veikšana;
- 13.3.3. Rīkojuma daļēju izpildi, ja tā pilnīga izpilde konkrētajos tirgus apstākļos nav bijusi iespējama;
- 13.3.4. Līguma un piemērojamo normatīvo aktu noteikumiem, kā arī esošajiem tirgus apstākļiem atbilstoša Rīkojuma neizpildi no Bankas starpnieka puses, kas padarīja neiespējamu Līguma saistību izpildi no Bankas puses;
- 13.3.5. Līguma saistību neizpildi, ja tās iemesls ir saistību neizpilde no FI emitenta, attiecīgā regulētā tirgus organizētāja, depozitārija vai cita starpnieka puses;
- 13.3.6. Klienta zaudējumiem vai izdevumiem, kas var rasties FI turētāja doto rīkojumu un norādījumu izpildes rezultātā, tajā skaitā gadījumā, ja FI turētājs Bankai ir sniedzis neprecīzu vai nepilnu informāciju par FI Notikumu vai tā izpildei nepieciešamajām darbībām;

- 13.3.7. Klienta zaudējumiem vai izdevumiem (tai skaitā FI pilnīgu vai daļēju zaudēšanu) gadījumā, ja tie radušies FI turētāja vainas dēļ (tai skaitā, bet ne tikai sakarā ar FI turētāja saistību neizpildi, maksātnespēju, likvidāciju, reorganizāciju u.tml.);
- 13.3.8. Rikojuma neizpildi Noteikumu 17.24. punktā noteiktajos gadījumos;
- 13.3.9. Klienta zaudējumiem un izdevumiem, kuri var rasties citu valstu tiesību aktu un tirgus prakses piemērošanas rezultātā;
- 13.3.10. ja Paroli izmanto nepilnvarotas personas.
- 13.4. Līguma ietvaros Banka nesniedz Klientam nodokļu vai juridiskas konsultācijas.
- 13.5. Noteikumu 13.3.4. un 13.3.5. punktā noteiktajos gadījumos Banka veic likumīgus un saprātīgus Klienta interešu aizstāvības pasākumus.
- 13.6. Katrs no Līdzējiem ir atbildīgs par nodokļu un citu obligāto maksājumu samaksu saskaņā ar piemērojamajiem normatīvajiem aktiem.
- 13.7. Līdzēji nav atbildīgi par Līguma saistību neizpildi nepārvaramas varas apstākļu dēļ. Nepārvaramas varas apstākļi ir apstākļi, kas atrodas ārpus Līdzēja kontroles iespējām (piemēram, Līdzējiem saistošo normatīvo aktu grozījumi, papildinājumi vai jaunu šādu aktu pieņemšana un/vai spēkā stāšanās, dabas katastrofas un stihijas, kara darbības, streiki, traucējumi informācijas sistēmās), kas radušies pēc Rikojuma izpildes uzsākšanas vai Darījuma noslēgšanas, kuru dēļ Līdzējs nespēj izpildīt Rikojumu vai Darījuma saistības, kurus nevar apiet vai pārvarēt, piemērojot visus saprātīgos līdzekļus, un par kuriem Līdzējs var iesniegt šī panta 13.8. punktā minētos pierādījumus.
- 13.8. Līdzējs, kas ir nonācis nepārvaramas varas apstākļu ietekmē, paziņo par tiem otram Līdzējam un pēc otra Līdzēja pieprasījuma iespēju robežās sniedz tās pieprasītos nepārvaramas varas apstākļu pierādījumus, tajā skaitā attiecīgās valsts institūciju apliecinājumus par nepārvaramas varas apstākļu iestāšanos.
- 13.9. Nepārvaramas varas apstākļu iestāšanās attiecībā uz vienu no Līdzējiem neierobežo otra Līdzēja tiesības Līgumā noteiktajos gadījumos un kārtībā izbeigt Rikojuma un Darījuma izpildi, tiesības veikt Līdzēju savstarpējo saistību ieskaitu un realizēt Nodrošinājumu Līdzēja saistību dzēšanai.
- 14. Konfidencialitāte**
- 14.1. Jebkura informācija par Līgumu, Rikojumiem, Darījumiem un to izpildi ir konfidenciāla. Līdzēji apņemas neizpaust trešajām personām informāciju par Līgumu, Rikojumiem, Darījumiem un to izpildi, izņemot Līgumā, Vispārējos darījumu noteikumos un piemērojamajos tiesību aktos noteiktajos gadījumos.
- 14.2. Banka ir tiesīga sniegt informāciju trešajām personām par Klientu, Rikojumiem, Darījumiem un to izpildi, ja pienākums sniegt informāciju ir noteikts Bankai saistošajos normatīvajos aktos. Ja Klients veic Darījumus ar ārvalstī izlaistiem vai reģistrētiem FI vai veic jebkurus citus Darījumus, kuru uzraudzība ir ārvalsts finanšu tirgus uzraudzības iestādes kompetencē, Banka ir tiesīga izpaust informāciju par Klientu un Klienta Darījumiem ārvalsts uzraudzības iestādei, tirgus institūcijām (biržām, depozitārijam, klīringa iestādei u.c.) vai citai personai pēc šīs institūcijas, iestādes vai personas pieprasījuma, ja attiecīgās valsts tiesību normas, finanšu tirgus uzraudzības institūciju saistošie noteikumi vai biržu, depozitārija vai klīringa iestādes noteikumi pēc Bankas ieskatiem uzliek Bankai šādu pienākumu.
- 14.3. Līdzējiem ir tiesības izpaust informāciju trešajām personām par otru Līdzēju un Darījumiem, ja otrs Līdzējs nepārprotami dod tam savu piekrišanu.
- 15. Lēmumu pieņemšana un riski**
- 15.1. Visi lēmumi, kas ir saistīti ar Līguma parakstīšanu, Rikojumu iesniegšanu un Darījumu slēgšanu, Klientam ir jāpieņem patstāvīgi, pamatojoties uz Klienta viedokli vai Klienta profesionālo padomdevēju sniegtajām konsultācijām. Klientam ir pienākums patstāvīgi izvērtēt iesniedzamā Rikojuma vai noslēdzamā Darījuma atbilstību viņa darbības un ieguldījumu mērķiem.
- 15.2. Klients apzinās, ka Rikojumu izpilde un Darījumi ir saistīti ar finanšu riskiem, kas var radīt viņam zaudējumus, un ka no Rikojuma vai Darījuma izpildes iegūtā peļņa var nebūt tik augsta, kā gaidīts. Klienta pienākums ir patstāvīgi analizēt un apzināt visus iespējamus riskus, kas var būt saistīti ar Līguma parakstīšanu un konkrētā Rikojuma izpildi vai Darījuma veikšanu, un Klients apņemas ar visu pienācīgo rūpību izvērtēt 15.4.punktā minētos un arī jebkuru citu potenciālo risku ikreiz, iesniedzot Rikojumu vai veicot Darījumu.
- 15.3. Iesniedzot Rikojumu vai noslēdzot Darījumu, Klientam ir jāizvērtē vismaz šie riski:

- 15.3.1. Valūtas risks – varbūtība, ka Klients var ciest zaudējumus Rikojuma izpildē vai Darījumā iesaistīto valūtu kursu svārstības rezultātā;
- 15.3.2. Cenas risks – varbūtība, ka Klients var ciest zaudējumus, mainoties Rikojuma izpildē vai Darījumā iesaistīto FI tirgus cenai;
- 15.3.3. Procentu likmju svārstību risks – varbūtība, ka Klients var ciest zaudējumus sakarā ar finanšu tirgus svārstībām, kuru rezultātā mainās finanšu tirgus procentu likmes. Piemēram, parāda FI vērtība var mainīties atkarībā no procentu likmju izmaiņām: ja procentu likmes pieaug, šo FI cenas samazinās un otrādi;
- 15.3.4. Likviditātes risks – zaudējumu iespējamība, ko izraisījusi tirgus nepietiekamā likviditāte, kuras rezultātā ir aprūtināta vai neiespējama aktīvu pārdošana vai pirkšana;
- 15.3.5. Juridiskais risks – grozījumi tiesību aktos, kas var radīt Klientam papildu izdevumus vai zaudējumus;
- 15.3.6. Kredītrisks - zaudējumu rašanās risks gadījumā, ja Rikojuma izpildē vai Darījumā iesaistītais partneris (t.sk. Banka, FI emitents) nespēs vai atteiksies pildīt saistības atbilstoši attiecīgo darījumu noteikumiem;
- 15.3.7. Operacionālais risks - iespēja ciest zaudējumus prasībām neatbilstošu vai nepilnīgu iekšējo procesu norises, cilvēku un sistēmu darbības vai arī ārējo apstākļu ietekmes dēļ.
- 15.3.8. Saziņas līdzekļu izmantošanas riski - zaudējumu rašanās varbūtība saistībā ar riskiem, kuri saistīti ar Saziņas līdzekļu izmantošanu, tai skaitā, bet ne tikai: Klienta vai trešo personu (piegādātāju) datorprogrammu un/vai datoru iekārtu funkcionēšanas pārtraukuma risku, datu pārraides kļūdas risku, nesankcionētas pieslēgšanās risku, pārraidāmās informācijas sagrozīšanas risku.

16. Līgumsods

- 16.1. Ja Klients nav nodrošinājis pietiekami naudas līdzekļus Rikojuma izpildei un/vai pilnīgi vai daļēji samaksājis Bankas komisijas maksu un/vai citus no Līguma izrietošos ar Rikojuma izpildi saistītus maksājumus, tad viņam ir pienākums maksāt līgumsodu 1% (viena procenta) apmērā no Rikojuma izpildes nodrošināšanai nepieciešamās summas. Līgumsoda samaksa neatbrīvo no neizpildītās saistības izpildes pienākuma. Bankai ir tiesības iekasēt soda naudas no jebkuriem Klienta kontos esošajiem naudas līdzekļiem un jebkurā valūtā, norakstot tos bezakcepta kārtībā.
- 16.2. Ja Investīciju kontā Rikojuma izpildes datumā nav naudas līdzekļu Rikojuma izpildei nepieciešamajā apjomā, tad Bankai ir tiesības pieprasīt no Klienta (un Klientam ir pienākums samaksāt Bankai) līgumsodu 1% (viena procenta) apmērā no Rikojuma izpildei nepieciešamo FI tirgus vērtības.
- 16.3. Ja viens no Līdzējiem nav izpildījis savas saistības saskaņā ar Darījuma noteikumiem, tam ir pienākums samaksāt otram Līdzējam līgumsodu saskaņā ar sekojošiem noteikumiem:
- 16.3.1. Ja Repo darījuma gadījumā Klients nav nodrošinājis FI esamību FI kontā vai Konsultāciju kontā vai nav veicis maksājumu Darījuma noteikumos noteiktajos datumos, Klientam ir pienākums samaksāt Bankai līgumsodu 1% (viena procenta) apmērā no nesamaksātās summas vai 1% (viena procenta) apmērā no nepārskaitīto FI tirgus vērtības. FI pārskaitījuma nokavējuma gadījumā līgumsods tiek aprēķināts, ņemot par pamatu nepārskaitīto FI tirgus cenu dienā, kurā saskaņā ar Darījuma noteikumiem bija jāveic FI pārskaitījums.
- 16.3.2. Ja pārējo Darījumu gadījumā Klients nav sniedzis Bankai Nodrošinājumu vai Papildu Nodrošinājumu pietiekošajā apmērā, vai nav veicis kādu maksājumu Darījuma noteikumos noteiktajā datumā, Klientam ir pienākums samaksāt Bankai līgumsodu 1% (viena procenta) apmērā no Darījuma summas.
- 16.3.3. Ja Klients Līgumā noteiktajos gadījumos un kārtībā nav atlīdzinājis Bankas zaudējumus vai nav samaksājis saskaņā ar Noteikumu 25.3.punktu aprēķināto summu, Klientam ir pienākums samaksāt Bankai līgumsodu 0,1% (vienas procenta desmitdaļas) apmērā no parāda summas par katru nokavēto dienu.
- 16.4. Pienākums maksāt līgumsodu neattiecas uz gadījumu, kad Līdzējs nav izpildījis savas saistības nepārvaramas varas apstākļu iestāšanās rezultātā.
- 16.5. Līgumsoda samaksa neatbrīvo no pienākuma atlīdzināt zaudējumus sakarā ar Darījuma saistību neizpildi vai pirmstermiņa izbeigšanu un nenovērš Darījuma izbeigšanu.

17. Rīkojumu pieņemšana un izpildīšana

- 17.1. Banka pieņem un izpilda Rīkojumus saskaņā ar Likumu, citiem piemērojamajiem normatīvajiem aktiem, Līguma Noteikumiem, Bankas Vispārējiem darījumu noteikumiem, Rīkojumu izpildes politiku, attiecīgo regulēto finanšu tirgu organizētāju (biržu) paražām un pieņemto tirgus praksi.
- 17.2. Klients iesniedz Rīkojumu personīgi vai izmantojot kādu no Saziņas līdzekļiem, izņemot Līgumā vai piemērojamajos normatīvajos aktos speciāli noteiktos gadījumus, kad tas ir iespējams un pieļaujams bez Rīkojuma.
- 17.3. Rīkojumam ir jābūt precīzam, skaidram un nepārprotamam. Rīkojumam ir jāsaturs vismaz šādi rekvizīti:
  - 17.3.1. Klienta – fiziskas personas vārds, uzvārds un personas kods (ja tāda nav, tad jānorāda dzimšanas datums) vai Klienta – juridiskas personas nosaukums un reģistrācijas dati (reģistrācijas numurs un reģistrācijas iestāde, LEI kods);
  - 17.3.2. Rīkojuma būtība – pirkšana, pārdošana, pārvedums, dereģistrācija, bloķēšana dalībai FI īpašnieku sapulcē u.tml.;
  - 17.3.3. FI, norādot informāciju, kas nepārprotami ļauj identificēt FI;
  - 17.3.4. FI daudzums;
  - 17.3.5. FI cena, tās intervāls vai tās noteikšanas mehānisms (tirgus cena u.tml.), ja darījuma izpildes cena ir konkrētā FI darījuma būtiska sastāvdaļa vai arī, ja Klients dod īpašus norādījumus par darījuma izpildes cenu;
  - 17.3.6. FI darījuma izpildes laiks vai izpildes termiņš, ja darījuma izpildes laiks vai termiņš ir konkrētā darījuma būtiska sastāvdaļa vai arī, ja Klients dod īpašus norādījumus par darījuma izpildes laiku vai termiņu;
  - 17.3.7. Klienta vai viņa pilnvarotās personas paraksts un zīmogs (ja ir) – ja Rīkojums dots, Klientam vai tā pārstāvim ierodoties Bankā personīgi;
  - 17.3.8. Klienta Elektroniskais paraksts – ja Rīkojums dots pa faksu vai Internetbankā.
  - 17.3.9. Banka var pieprasīt un Klients var norādīt arī citu informāciju, kas ir nepieciešama vai ir saistīta ar darījuma veikšanu (tirgus segments, kurā darījumus izpildāms, FI konta, Konsultāciju konta vai Investīciju konta numurs; finanšu instrumentu saņēmēja Finanšu instrumentu konta numurs u.tml.).
- 17.4. Ja Rīkojumu Klients iesniedz Bankā personīgi, tad ir jāievēro šādi noteikumi:
  - 17.4.1. Rīkojums tiek aizpildīts 2 (divos) eksemplāros;
  - 17.4.2. Banka pārbauda Klienta identitāti un Rīkojumā norādītā Klienta paraksta un zīmoga (ja tāds ir) vizuālo atbilstību Līgumā norādītajam Klienta parakstam un zīmogam;
  - 17.4.3. Bankai ir tiesības pieprasīt Klientam dokumentus, kas satur identifikācijas datus;
  - 17.4.4. ja Klienta pārbaude ir noritējusi sekmīgi, un Banka var izpildīt Rīkojumā doto uzdevumu, Bankas pilnvarotais pārstāvis paraksta Rīkojumu, un 1 (vienu) rīkojuma eksemplāru izsniedz Klientam.
- 17.5. Ja Rīkojums tiek iesniegts pa telefonu, tad jāievēro šādi noteikumi:
  - 17.5.1. Klients vispirms identificē sevi, skaidri nosaucot savu vārdu un uzvārdu (juridiskā persona - nosaukumu) un Paroli. Pēc tam Klients izklāsta Rīkojuma saturu;
  - 17.5.2. Bankai ir tiesības pieprasīt no Klienta sniegt papildu informāciju, kā arī veikt citus likumīgus un saprātīgus pasākumus, lai pilnībā identificētu Klientu vai pārliecinātos par viņa sniegtās informācijas pilnīgumu vai patiesumu. Bankai ir saistošas vienīgi tās pilnvaras un pārstāvības tiesības, kā arī to grozījumi un atsaukumi, kas bankai ir iesniegti rakstiskā veidā;
  - 17.5.3. Tālruņa sarunā nosauktā Parole apliecina, ka persona, kas nosauc Paroli, ir pilnvarota iesniegt Rīkojumu Klienta vārdā un labā un pārstāvēt Klientu saistībā ar Līgumu. Izpildot Rīkojumu, Bankai nav pienākuma pārbaudīt Paroles lietotāja pilnvarojuma spēkā esamību un apjomu.
- 17.6. Ja Rīkojums tiek iesniegts, izmantojot Internetbanku, tad Klients sastāda Rīkojumu un nosūta to Bankai, ievērojot Internetbankas izmantošanas noteikumus.
- 17.7. Rīkojums ir uzskatāms par Bankai dotu Klienta pilnvarojumu debetēt un kreditēt Kontus Rīkojuma izpildei, kā arī veikt attiecīgus grāmatojumus tajos. Ar Rīkojuma došanu Klients apliecina, ka Banka ir pilnībā atklājusi Klientam informāciju, kas attiecas uz konkrēto Pakalpojumu un ar to saistītajiem finanšu riskiem.

- 17.8. Klienta Rīkojuma iesniegšana Bankai apliecina, ka Klients ir iepazinies ar Rīkojuma iesniegšanas brīdī spēkā esošās Rīkojumu izpildes politiku un piekrīt, ka Rīkojums tiek izpildīts saskaņā ar Rīkojumu izpildes politikā noteiktajiem principiem.
- 17.9. Bankai ir tiesības apvienot Klienta Rīkojumu ar Bankas darījumu vai cita klienta Rīkojumu. Noslēdzot Līgumu, Klients apstiprina, ka piekrīt Rīkojumu izpildes politikas noteikumiem par Rīkojumu apvienošanu un sadalīšanu un apzinās, ka Rīkojumu apvienošana atsevišķos gadījumos var radīt zaudējumus attiecībā uz konkrēto Rīkojumu.
- 17.10. Izpildot Klienta Rīkojumus, Banka ir tiesīga slēgt darījumus ārpus regulētā tirgus un daudzpusējās tirdzniecības sistēmas. Noslēdzot šo Līgumu, Klients apliecina, ka piekrīt Rīkojuma izpildei ārpus regulētā tirgus un daudzpusējās tirdzniecības sistēmas.
- 17.11. Banka ir tiesīga Rīkojumu izpildei izmantot Bankas vai Klienta FI portfeļos esošos FI.
- 17.12. Banka izpilda Klienta Rīkojumus patstāvīgi vai nodod tos izpildīšanas Sadarbības partneriem.
- 17.13. Bankai ir tiesības izpildīt Rīkojumu daļēji vai pa daļām, ja Klients Rīkojumā nav noteicis pretējo. Pilnīgi vai daļēji izpildīts Rīkojums ir pamats grāmatojumu veikšanai attiecīgajā Klienta Kontā.
- 17.14. Ja Klients dod Rīkojumu pārskaitīt FI kontā esošos FI uz citiem Klienta vai trešo personu kontiem, tad Banka izpilda šādu Rīkojumu 5 (piecu) darba dienu laikā no Rīkojuma saņemšanas brīža, ja ir iespējams veikt minēto pārvedumu. Pretējā gadījumā Banka pārskaita FI termiņos, kādi noteikti starptautiskā FI tirgus praksē. Bankai ir tiesības Klientam pieprasīt un Klientam ir pienākums sniegt Bankai papildu informāciju par attiecīgā darījuma būtību pirms tā izpildes.
- 17.15. Ja Klients dod Rīkojumu pieņemt FI kontā vai Konsultāciju kontā FI no citiem Klienta vai trešo personu kontiem, tad Banka izpilda šādu Rīkojumu, vienojoties ar Klientu par darījuma un norēķinu datumu. Klientam FI kontā vai Konsultāciju kontā ir tiesības ieskaitīt tikai tos FI, kuru turēšanu nodrošina Banka un ir gatava pieņemt.
- 17.16. Pēc Klienta pieprasījuma Banka sniedz viņam ziņas par tās Sadarbības partneriem, tajā skaitā par ārvalstu investīciju sabiedrībām, kurās tiek turēti Klientam piederošie FI.
- 17.17. Klients tikai ar Bankas piekrišanu ir tiesīgs atsaukt Rīkojumu, ja tas vēl nav izpildīts un nepastāv citi šķēršļi tā atsaukšanai. Rīkojums FI Darījuma veikšanai par tirgus cenu nevar tikt atsaukts. Rīkojuma atsaukšanai (veids, forma, identifikācija, tiesiskās sekas u.c.) ir piemērojami Līguma noteikumi par Rīkojuma došanu.
- 17.18. Banka savu iespēju robežās kreditē Kontus attiecīgajā finanšu tirgū vai tirgus segmentā pieņemto norēķinu termiņu ietvaros.
- 17.19. Ja iepriekšējā punktā noteikto saistību izpilde aizkavējas no Bankas neatkarīgu apstākļu dēļ, tad Banka pēc Klienta pieprasījuma paskaidro viņam šādas neizpildes iemeslus un uzrāda tos apstiprinošus pierādījumus (dokumentus u.tml.).
- 17.20. Rīkojuma neizpildes gadījumā tā saistību izpildei bloķētie naudas līdzekļi un FI tiek atbloķēti nākamajā Darba dienā.
- 17.21. Banka pēc Klienta pieprasījuma informē viņu par Rīkojuma pieņemšanu izpildei un tā izpildes gaitu.
- 17.22. Bankas izsniegtie dokumenti (rīkojumi par naudas līdzekļu pārskaitīšanu, kases ieņēmumu un izdevumu orderi, kontu izraksti u.c.) tiek atzīti par pietiekamiem saistību izpildes pierādījumiem attiecībā uz Rīkojumu izpildi.
- 17.23. Klients, dodot Rīkojumus pa telefonu, piekrīt telefona sarunu ierakstīšanai no Bankas puses un atzīst šos ierakstus par pietiekamiem pierādījumiem Līdzēju strīdu risināšanā, tai skaitā tiesā.
- 17.24. Bankas ir tiesīga nepieņemt izpildei un/vai neizpildīt Klienta Rīkojumu, ja ir iestājies jebkurš no šādiem apstākļiem:
  - 17.24.1. Rīkojums noformēts un/vai iesniegts neatbilstoši Noteikumiem;
  - 17.24.2. Rīkojums neatbilst pastāvošajai tirgus konjunktūrai;
  - 17.24.3. Identifikācijas procesā Bankai ir radušās šaubas par Rīkojuma devēja identitāti un tās atbilstību Klienta vai tā Pilnvarnieka identifikācijas datiem;
  - 17.24.4. Klients kavē kādu šajā vai citā starp Banku un Klientu noslēgtā līgumā paredzēto maksājumu;
  - 17.24.5. maksa par iesniegtā Rīkojuma izpildi nav iekļauta Tarifos un Līdzēji iepriekš nav saskaņojušas tās apmēru;
  - 17.24.6. Kontos esošo FI un/vai naudas līdzekļu atlikums nav pietiekošs Rīkojuma izpildei un/vai Bankas maksas par Pakalpojumu apmaksai;
  - 17.24.7. Klienta naudas līdzekļi ir rezervēti citam darījumam;

17.24.8. Bankai nav iespējams veikt darījumus ar Klienta Rikojumā norādītajiem FI vai Rikojuma izpilde nav iespējama no Bankas neatkarīgu iemeslu dēļ;

17.24.9. Bankai ir radušās aizdomas par iespējamu manipulatīvu darījumu veikšanu un/vai noziedzīgā ceļā iegūtu līdzekļu legalizācijas mēģinājumu;

17.24.10. sakarā ar citiem apstākļiem, kas liedz vai būtiski apgrūtina Rikojuma izpildi;

17.25. Banka informē Klientu par atteikšanos izpildīt Rikojumu.

18. Darījumu slēgšanas kārtība

18.1. Darījumi tiek slēgti, Līdzējiem vienojoties par Darījuma noteikumiem. Katram Līdzējam pirms Darījuma noslēgšanas ir tiesības atteikties noslēgt Darījumu, nepaskaidrojot iemeslu.

18.2. Ja Darījuma noslēgšanu ierosina Klients, tad Klients Līgumā noteiktajā kārtībā iesniedz Bankai Rikojumu, kurā norāda vēlamos Darījuma noteikumus.

18.3. Darījums tiek uzskatīts par noslēgtu un stājas spēkā brīdī, kad Banka ir piekritusi Rikojumā norādītajiem Darījuma noteikumiem un Klients ir sniedzis Bankai Nodrošinājumu, ja Banka to pieprasa atbilstoši Līguma noteikumiem par Nodrošinājuma sniegšanu. Par Darījuma noslēgšanas fakta un satura pierādījumu gadījumos, kad Darījumi tiek slēgti pa telefonu, ir uzskatāms Bankas veiktais Līdzēju telefonu sarunas ieraksts.

18.4. Līdzēju vienojas par Darījuma noteikumu grozījumiem vai papildinājumiem tādā pašā kārtībā, kādā Līdzēji var vienojties par Darījuma noslēgšanu.

18.5. Pēc Darījuma noslēgšanas Banka nosūta Klientam Apstiprinājumu, ja vien Klients Iesniegumā nav norādījis citādi.

18.6. Bankai jebkurā brīdī pēc Darījuma noslēgšanas ir tiesības pieprasīt Klientam apstiprināt piekrišanu Darījumam, nosūtot Klientam Apstiprinājumu, ko Klients tajā pašā dienā apņemas parakstīt un nosūtīt Bankai atpakaļ, izmantojot to pašu Saziņas līdzekli vai iesniedzot Apstiprinājumu Bankai personīgi.

18.7. Klientam ir pastāvīgi jāseko Kontu stāvoklim un veiktajiem Darījumiem. Ja Klients neapstrīd Darījumu 3 (trīs) darba dienu laikā no tā izpildes dienas (attiecīgā grāmatojuma veikšanas diena Kontos), tad ir uzskatāms, ka Klients bez iebildumiem ir apstiprinājis Darījuma, uz kura pamata ir veikts šis grāmatojums, noslēgšanas faktu; šajā gadījumā Klients vairs nav tiesīgs apstrīdēt attiecīgo Darījumu.

19. Savstarpējie norēķini Darījumu ietvaros

19.1. Līdzējiem ir pienākums veikt maksājumus vai finanšu instrumentu pārskaitījumus Darījuma noteikumos un Līgumā noteiktajā apmērā un termiņos, ievērojot Līgumā noteikto kārtību.

19.2. Visus aprēķinus attiecībā uz Darījuma noteikumiem un Līdzēju saistību apmēriem veic Banka, vadoties no Līgumā noteiktajām un finanšu tirgus praksē piemērojamajām aprēķināšanas metodēm. Jebkura norāde Līgumā uz finanšu instrumentu tirgus cenu vai tirgus vērtību ir norāde uz finanšu instrumentu cenu, ko nosaka Banka, vadoties no finanšu instrumentu cenas regulētajā tirgū, vai, ja tāda nav pieejama - no finanšu instrumentu cenas neregulētajā tirgū vai no jebkuras citas Bankas rīcībā esošās informācijas par šiem vai līdzīgiem finanšu instrumentiem.

19.3. Izpildot savas Darījuma noteikumos noteiktās naudas līdzekļu/finanšu instrumentu pārskaitījuma saistības, Klientam ir pienākums nodrošināt attiecīgās summas vai attiecīgo finanšu instrumentu esamību kontā, lai norēķinu datumā šie līdzekļi būtu brīvi pieejami Bankai. Norēķinu datumā Banka debitē Kontu Darījuma noteikumos noteiktajā Klienta saistību apmērā.

19.4. Ja saskaņā ar Darījuma noteikumiem maksājumu vai finanšu instrumentu pārskaitījumu veic Banka, Banka pārskaita Darījuma noteikumos noteikto naudas līdzekļu summu vai finanšu instrumentu daudzumu Klienta Kontā.

19.5. Ja saskaņā ar Darījuma noteikumiem Klients un Banka veic maksājumus/pārskaitījumus vienā Norēķinu datumā, Klientam ir pienākums pirmajam veikt maksājumu/pārskaitījumu, un Bankai ir pienākums izpildīt savas Darījuma saistības un veikt maksājumu/pārskaitījumu tikai pēc tam, kad Klients Norēķinu datumā ir pilnībā izpildījis savas saistības.

19.6. Gadījumā, ja Klients nodrošina savā Kontā citu valūtu nekā norādīta attiecīgā Darījuma noteikumos, Bankai ir tiesības veikt valūtas konvertēšanu uz Darījuma noteikumos norādīto valūtu pēc Bankas noteiktā valūtu maiņas kursa.

19.7. Noslēdzot Darījumu, Līdzējiem ir tiesības vienojties par norēķinu kārtību, kas atšķiras no šajā Līgumā noteiktās.

- 19.8. Ja Norēķinu datumā Klients nav izpildījis savas saistības saskaņā ar Darījuma un/vai šī Līgum noteikumiem un kamēr šī neizpilde turpinās, Banka ir tiesīga neveikt par labu Klienta maksājumus vai pārskaitījumus, kas ir paredzēti neizpildītā Darījuma vai jebkura cita starpā Līdzējiem noslēgtā darījuma vai līguma noteikumos.
- 19.9. Ja Līdzējiem ir jāveic savstarpējie maksājumi vienā valūtā un vienā datumā, Bankai ir tiesības ieskaitīt Klienta saistību summu pret Bankas saistību summu, un veikt norēķinus tikai par ieskait rezultātā aprēķināto summu vai neveikt norēķinus, ja ieskaits rezultāts ir vienāds ar 0 (nulli).
- 19.10. Ja Līdzēji vienojas par Darījuma izbeigšanu ar pretējo Darījumu (pozīcijas slēgšanu), bet nav vienojušās par ieskaits rezultātā aprēķinātās summas maksājuma datumu, no abu darījumu izrietošo Līdzēju saistību ieskaits un norēķini par ieskaits rezultātā aprēķināto summu tiek veikti pēc Bankas ieskaitem - pretējā Darījuma noslēgšanas dienā vai abu Darījumu beigu datumā.
- 19.11. Jebkuri saskaņā ar Līgumu un noslēgtajiem Darījumiem maksājami procentu maksājumi tiek aprēķināti par faktisko dienu skaitu attiecīgajā periodā, pieņemot, ka gadā ir 360 (trīs simti sešdesmit) dienu (ACT/360). No šajā punktā noteiktās atšķirīga procentu aprēķināšanas metode var tikt piemērota atsevišķām valūtām, ja šī metode ir pamatota ar vispārpieņemto finanšu tirgus praksi vai arī, ja Līdzēji par to ir atsevišķi vienojušies. Procenti netiek maksāti par attiecīgā perioda pirmo dienu, kā arī procenti netiek maksāti par uzkrātajiem procentiem.

20. Nodrošinājums

- 20.1. Klientam ir pienākums pirms Rīkojuma iesniegšanas, Darījuma veikšanas vai Darījuma izpildes laikā pēc Bankas pieprasījuma sniegt Bankai Nodrošinājumu. Ja Banka pieprasa Nodrošinājumu, vienojoties par Darījuma noteikumiem – pirms Darījuma noslēgšanas, Nodrošinājuma sniegšana ir Darījuma noslēgšanas obligāts nosacījums.
- 20.2. Atsevišķi vienojoties, Līdzēji var noteikt Nodrošinājuma veidu, kas atšķiras no Līgumā aprakstītajiem.
- 20.3. Nodrošinājuma sniegšana nodibina Bankai finanšu ķīlas tiesības uz Nodrošinājuma priekšmetu. Ja Nodrošinājuma priekšmets ir Klienta noguldītais depozīts, Bankas finanšu ķīlas tiesības aptver depozīta pamatsummu un procentus. Ja nodrošinājuma priekšmets ir finanšu instrumenti, Bankas finanšu ķīlas tiesības aptver finanšu instrumentus un jebkurus to pieaugumus un augļus (dividendes, kuponus, procentu ienākumus u.c.), kā arī finanšu instrumentus, kas rodas sākotnējo finanšu instrumentu apmaiņas, konversijas, nominālvērtības maiņas vai cita ar finanšu instrumentiem saistīta notikuma rezultātā.
- 20.4. Banka vienpusēji nosaka Nodrošinājuma apmēru un aprēķina Nodrošinājuma pietiekamību Klienta saistību izpildei, ņemot vērā visus noslēgtos un uz Nodrošinājuma aprēķināšanas brīdi neizpildītos Darījumus. Nodrošinājuma apmērs var mainīties atkarībā no Darījumos iesaistīto valūtu, finanšu instrumentu vai Nodrošinājuma tirgus vērtības svārstībām, grozījumiem Klientam noteiktajā limit Darījumu slēgšanai un citiem apstākļiem.
- 20.5. Līdzēji vienojas par Nodrošinājuma priekšmetu, tā sniegšanas datumu, termiņu un citiem specifiskajiem Nodrošinājuma noteikumiem tādā kārtībā, kāda ir paredzēta Darījumu noslēgšanai. Uz vienošanos par Nodrošinājuma noteikumiem noslēgšanu attiecas visi Līguma noteikumi par Darījuma noslēgšanas kārtību.
- 20.6. Vienošanās par Nodrošinājuma sniegšanu stājas spēkā brīdī, kad starp Līdzējiem ir panākta vienošanās par Nodrošinājuma noteikumiem. Ja par Nodrošinājuma sniegšanu Līdzēji vienojas pa tālruni, vienošanās par Nodrošinājumu noslēgšanas fakta un satura pierādījums ir Līdzēju tālruņa sarunas ieraksts.
- 20.7. Nodrošinājums, ko Klients ir sniedzis Bankai Līguma ietvaros, bez atsevišķas vienošanās un brīdinājuma uzskatāms par Nodrošinājumu visām Klienta saistībām pret Banku, kas izriet no Līguma un visiem tā ietvaros noslēgtajiem Darījumiem, neatkarīgi no tā, vai Darījums ir noslēgts pirms vai pēc Nodrošinājuma iesniegšanas.
- 20.8. Ja Nodrošinājuma priekšmets ir depozīts, Klientam nav tiesību izņemt līdzekļus no depozīta līdz no Darījumiem un Līguma izrietošo Klienta saistību pilnai izpildei. Pretrunu gadījumā starp depozīta Darījuma noteikumiem un šī panta noteikumiem, ir piemērojami šī panta noteikumi.
- 20.9. Klients piešķir Bankai tiesības izmantot Nodrošinājumu, atsavinot vai ieķīlājot to trešajām personām. Nodrošinājuma izmantošanas gadījumā Bankai ir pienākums aizstāt sākotnēji sniegto Nodrošinājuma priekšmetu ar līdzvērtīgu ne vēlāk kā Klienta saistību izpildes dienā.
- 20.10. Klients apliecinā, ka Bankai sniegtais Nodrošinājums nevienam citam nav nodots valdījumā vai lietošanā, nav atsavināts, ieķīlāts, nepastāv strīdi par tā piederību un ierobežojumi vai aizliegumi tā

atsavināšanai, ieķīlāšanai vai piedziņas vērsšanai uz to, Nodrošinājuma priekšmets ir brīvs no trešo personu prasījumiem, un ka pirms Nodrošinājuma iesniegšanas Klients ir saņēmis visas nepieciešamās piekrišanas nodrošinājuma priekšmeta ieķīlāšanai Bankas labā. Ja Klienta sniegtie apliecinājumi neatbilst patiesībai, Klients apņemas atlīdzināt Bankai visus zaudējumus, kas var rasties Bankai šajā gadījumā.

- 20.11. Pēc nodrošinājuma sniegšanas turpmākās Klienta darbības ar nodrošinājuma priekšmetu atsavināšana, tajā skaitā pārdošana, aizdošana, dāvināšana, pārskaitīšana citā kontā, kā arī apgrūtināšana (tajā skaitā atkārtota ieķīlāšana) u. tml. darbības ir pieļaujamas tikai ar Bankas rakstveida piekrišanu.
- 20.12. Banka noņem apgrūtinājumu no nodrošinājuma priekšmeta tikai tad, ja Klients ir izpildījis visas savas no Darījumiem izrietošās saistības.

21. Nodrošinājuma realizēšana

- 21.1. Ja Klients nepilda savas no Darījuma vai no Līguma izrietošās saistības, Bankai ir tiesības šajā pantā noteiktajā kārtībā nekavējoties pilnīgi vai daļēji realizēt Nodrošinājumu un izmantot Nodrošinājuma realizācijas rezultātā iegūto summu savu prasījumu apmierināšanai.
- 21.2. Ja Nodrošinājuma priekšmets ir nauda, Bankai ir tiesības bez atsevišķa atgādinājuma Klientam norakstīt Bankas prasījuma summai atbilstošu naudas summu no attiecīgā Klienta Depozīta konta vai jebkura cita konta Bankā.
- 21.3. Ja Nodrošinājuma priekšmets ir finanšu instrumenti, Bankai ir tiesības bez atsevišķa atgādinājuma Klientam nekavējoties pārdot finanšu instrumentus par tirgus cenu vai pēc Bankas izvēles atsavināt tos par labu sev par tirgus cenu un izmantot finanšu instrumentu pārdošanas rezultātā iegūto summu vai to summu, par kādu Banka ir novērtējusi finanšu instrumentus, ko tā atsavina par labu sev, Bankas prasījumu dzēšanai.
- 21.4. Izmantojot nodrošinājuma realizācijas ieņēmumus savu prasījumu apmierināšanai, Banka ir tiesīga konvertēt nodrošinājuma realizācijas rezultātā iegūto naudas summu Klienta saistību valūtā pēc Bankas noteiktā valūtu maiņas kursa.
- 21.5. Bankai ir tiesības pirms Nodrošinājuma realizācijas ieņēmumu izmantošanas savu prasījumu dzēšanai segt no Nodrošinājuma rezultātā iegūtās summas visus savus izdevumus, kas ir saistīti ar Nodrošinājuma realizāciju.
- 21.6. Papildus Līgumā atrunātajiem noteikumiem par Nodrošinājumu Klients piešķir Bankai tiesības Klienta saistību neizpildes gadījumā bez atsevišķa atgādinājuma Klientam norakstīt no jebkuriem Klienta kontiem Bankā līdzekļus no Līguma izrietošo Bankas prasījumu dzēšanai, kā arī pārdot jebkurus Klienta kontos esošos finanšu instrumentus par brīvu cenu un izmantot pārdošanas ieņēmumus Klienta saistību dzēšanai.

22. Papildu nodrošinājums

- 22.1. Ja pēc Bankas aprēķiniem mainās Klienta saistību izpildei nepieciešamā Nodrošinājuma apmērs, Banka ir tiesīga jebkurā laikā pieprasīt Nodrošinājumu Darījumiem, kas agrāk tika noslēgti bez Nodrošinājuma un vēl nav izpildīti, kā arī pieprasīt iepriekš iesniegtā Nodrošinājuma palielināšanu (turpmāk - Papildu nodrošinājums). Pieprasījumu par Papildu nodrošinājuma sniegšanu Banka paziņo Klientam pa tālruni, vienlaikus nosūtot paziņojumu Klientam pa faksu vai e-pastu.
- 22.2. Iepriekšējā punktā noteikto Bankas pieprasījumu sniegt Papildu nodrošinājumu Klientam ir jāizpilda līdz tās pašas darba dienas beigām pēc pieprasījuma paziņošanas, ja šāds pieprasījums ir paziņots līdz darba dienas plkst. 16.00 (Latvijas laiks). Ja šāds pieprasījums ir paziņots pēc plkst. 16.00 (Latvijas laiks), Klientam tas ir jāizpilda līdz nākamās darba dienas beigām no pieprasījuma paziņošanas brīža.
- 22.3. Ja līdz pieprasījuma sniegšanas dienas plkst. 16.00 (Latvijas laiks) Bankas darbiniekam nav izdevies sazvanīt Klientu un paziņot viņam par Papildu nodrošinājuma nepieciešamību, vai, ja Klientam ir paziņots par Papildu nodrošinājuma nepieciešamību, bet Klients Līgumā noteiktajos termiņos nav iesniedzis Papildu nodrošinājumu, Bankai ir tiesības bez paziņojuma Klientam un pēc saviem ieskatiem:
  - 22.3.1. norakstīt no Konta naudas līdzekļus Papildu nodrošinājuma apmērā. Šajā gadījumā norakstītā summa ir uzskatāma par Nodrošinājumu un uz to attiecas visi Līguma noteikumi par Nodrošinājuma izmantošanu un realizāciju vai
  - 22.3.2. vienpusēji izbeigt jebkuru Darījumu vai vairākus Darījumus, kuru izpildei pēc Bankas aprēķiniem nav sniegts pietiekams Nodrošinājums. Darījuma izbeigšanas dienā Klientam ir

pienākums atlīdzināt Bankai visus zaudējumus saistībā ar Darījuma pirmstermiņa izbeigšanu, kas tiek aprēķināti saskaņā ar Noteikumu 23.panta noteikumiem.

- 22.4. Ja pēc Bankas aprēķiniem Nodrošinājuma apmērs kļūst vienāds vai mazāks par Klienta Nerealizēto zaudējumu apmēru, kas izriet no Darījumiem, Bankai ir tiesības vienpusēji izbeigt jebkuru Darījumu vai vairākus Darījumus, nepaziņojot par to Klientam. Darījuma izbeigšanas dienā Klientam ir pienākums atlīdzināt Bankai visus Bankas zaudējumus saistībā ar Darījumu pirmstermiņa izbeigšanu, kas tiek aprēķināti saskaņā ar Noteikumu 23.panta noteikumiem.

23. Zaudējumu aprēķināšana

- 23.1. Šie noteikumi par zaudējumu aprēķināšanas kārtību attiecas uz visiem šī Līguma ietvaros noslēgtajiem Darījumiem, izņemot Repo Darījumus.
- 23.2. Ja saskaņā ar Līguma noteikumiem vienam no Līdzējiem (turpmāk - atbildīgais Līdzējs) ir pienākums atlīdzināt otram Līdzējam (turpmāk - cietušais Līdzējs) zaudējumus sakarā ar Darījuma noteikumu neizpildi vai pirmstermiņa izbeigšanu, tie tiek aprēķināti kā zaudējumi un izdevumi, kas rastos cietušajam Līdzējam, ja neizpildītā vai izbeigtā Darījuma vietā tā Darījuma norēķinu datumā vai izbeigšanas datumā noslēgtu ar trešo personu darījumu, saskaņā ar kuru šī trešā persona uzņemtos saistības, kas ir ekvivalentas atbildīgā Līdzēja saistībām saskaņā ar izbeigtā Darījuma noteikumiem. Iepriekšminēto zaudējumu un izdevumu aprēķināšanai nav nepieciešams, lai neizpildīto vai izbeigto Darījumu aizstājošais darījums būtu reāli noslēgts.
- 23.3. Nosakot zaudējumus un izdevumus sakarā ar Darījuma neizpildi vai pirmstermiņa izbeigšanu, Banka var izmantot jebkuru tās rīcībā esošo informāciju par finanšu tirgus darījumiem, valūtu maiņas kursiem, finanšu instrumentu cenām un jebkurus citus tirgus datus vai, ja tirgus dati nav pieejami – citu Bankas rīcībā esošo informāciju.

24. Darījumu izbeigšana saistību neizpildes rezultātā

- 24.1. Par saistību neizpildi šī panta izpratnē ir uzskatāms jebkurš no šiem notikumiem:
- 24.1.1. Klients nepilda vai nepienācīgi pilda jebkuras savas saistības, kas izriet no Līguma, citiem ar Banku noslēgtajiem līgumiem, darījumiem vai Vispārējiem darījumu noteikumiem;
- 24.1.2. Klients neizpilda Bankas pieprasījumu iesniegt Nodrošinājumu vai Papildu nodrošinājumu;
- 24.1.3. tiek pieņemts kompetentas pārvaldes iestādes lēmums par Klienta (juridiskas personas) likvidāciju vai reorganizāciju, vai Klients veic jebkādas darbības, kas vērstas uz tā likvidāciju, reorganizāciju, darbības pārtraukšanu, administratora vai likvidatora iecelšanu;
- 24.1.4. kompetentā iestādē tiek iesniegts pieteikums par Klienta maksātnespējas atzišanu, prasība par Klienta piespiedu likvidāciju, reorganizāciju, jebkādā citā veidā tiek uzsākts Klienta piespiedu likvidācijas, reorganizācijas vai maksātnespējas process;
- 24.1.5. tiek pieņemts lēmums par Klienta bankrota procedūras uzsākšanu;
- 24.1.6. Klienta nāve vai Klienta rīcībnespējas iestāšanās;
- 24.1.7. tiek veikta Klienta mantas apķīlāšana, aresta uzlikšana Klienta mantai, aizliegums Klientam veikt noteiktas darbības, aizliegums citām personām nodot Klientam naudas līdzekļus vai citu mantu, piedziņas vēršana uz Klienta mantu, citu apstākļu iestāšanās, kas ierobežo Klienta tiesības rīkoties ar savu mantu;
- 24.1.8. Bankas rīcībā ir ziņas, kas dod pamatu uzskatīt, ka Klienta spēja pildīt savas saistības būtiski pasliktinājusies, vai saskaņā ar Bankas vērtējumu Klienta reorganizācijas rezultātā izveidotās Bankas kredītpēja ir zemāka par Klienta kredītpēju pirms reorganizāciju;
- 24.1.9. Klients ir slēdzis visus savus kontus Bankā;
- 24.1.10. Klients nevar izpildīt Darījuma saistības nepārvaramas varas apstākļu iestāšanās dēļ.
- 24.2. Klientam ir pienākums nekavējoties paziņot Bankai par saistību neizpildes notikuma iestāšanos, izņemot Noteikumu I. sadaļas 24.1.6. un 24.1.8. apakšpunktos noteiktos gadījumus.
- 24.3. Iestājoties saistību neizpildes notikumam, Bankai ir tiesības izbeigt sniegt Pakalpojumus un izbeigt visus vēl neizpildītos Darījumus. Banka pēc saviem ieskatiem un ja to pieļauj Darījuma būtība, izbeidz Darījumu, noslēdzot Kontā Pretējo darījumu.
- 24.4. Banka paziņo par visu neizpildīto Darījumu izbeigšanu, nosūtot Klientam rakstveida paziņojumu, kurā norāda Darījumu izbeigšanas iemeslu. Darījumu izbeigšanas datums ir izbeigšanas paziņojuma nosūtīšanas datums.
- 24.5. Izbeidzjamie Darījumi šī panta izpratnē ir visi neizpildītie Darījumi, kuru izpildes termiņš ir iestājies izbeigšanas paziņojuma nosūtīšanas datumā vai pirms tā un kas paziņojuma nosūtīšanas dienā nav

izpildīti, kā arī visi tie Darījumi, kuru izpildes termiņš iestājas pēc minētā paziņojuma nosūtīšanas datuma.

24.6. Šī panta noteikumi neierobežo Bankas tiesības Līgumā noteiktajos gadījumos un kārtībā vienpusēji izbeigt atsevišķus Darījumus, neizbeidzot pārējos Darījumus, kā arī Bankas tiesības Līgumā noteiktajos gadījumos un kārtībā realizēt Nodrošinājumu.

24.7. Darījumu izbeigšanas dienā Līdzēju pienākums pildīt Darījumu noteikumus tiek aizstāts ar pienākumu veikt Noteikumu 25. pantā noteiktos norēķinus.

25. Norēķini Darījumu izbeigšanas gadījumā

25.1. Pēc Noteikumu I. sadaļas 24.pantā minētā Darījumu izbeigšanas paziņojuma nosūtīšanas Banka veic Līdzēju savstarpējo saistību aprēķinu attiecībā uz visiem izbeidzamajiem Darījumiem un Līdzēju saistību ieskaitu saskaņā ar šī panta noteikumiem.

25.2. Līdzēju saistības sakarā ar izbeidzamajiem Darījumiem tiek noteiktas saskaņā ar šiem noteikumiem:

25.2.1. Repo darījumiem – Līdzēju saistību apmērs tiek noteikts saskaņā ar attiecīgiem Noteikumu II. sadaļas noteikumiem par Repo darījumu pirmstermiņa izbeigšanu vai Darījumu noteikumu neizpildi;

25.2.2. citiem Darījumiem - saskaņā ar Noteikumu I sadaļas 23.panta noteikumiem tiek aprēķināti Bankas zaudējumi vai peļņa sakarā ar Darījuma pirmstermiņa izbeigšanu vai neizpildi. Ja Darījuma pirmstermiņa izbeigšana vai neizpilde rada Bankai zaudējumus, Klientam ir pienākums samaksāt zaudējumu summu, bet, ja Darījuma pirmstermiņa izbeigšana rada Bankai peļņu, Bankai ir jāsamaksā peļņas summa Klientam;

25.2.3. Klienta saistībām tiek pieskaitītas līgumsoda summas, kas tam ir jāsamaksā Bankai saskaņā ar Līguma noteikumiem.

25.3. Darījumu izbeigšanas rezultātā maksājamās summas lielums (Darījumu izbeigšanas summa) tiek aprēķināts, atņemot no summas, ko Klients saskaņā ar šī panta 25.2.1.-25.2.3. punktiem ir parādā Bankai, to summu, ko saskaņā ar šī panta 25.2.1. un 25.2.2. punktiem Banka ir parādā Klientam. Ja aprēķinātā summa ir pozitīvs lielums, Klients maksā to Bankai, bet, ja šis lielums ir negatīvs, Banka samaksā to Klientam.

25.4. Banka sniedz Klientam paziņojumu par saskaņā ar 25.3. punktu veiktā saistību ieskaita rezultātu. Šāds paziņojums var tikt iesniegts kopā ar Darījumu izbeigšanas paziņojumu vai vēlāk. Ja ieskaita rezultātā vienam no Līdzējiem ir pienākums samaksāt otram Līdzējam Darījuma izbeigšanas summu, šī summa ir jāsamaksā 3 (trīs) darba dienu laikā no šajā punktā noteiktā ieskaita paziņojuma sniegšanas dienas.

25.5. Ja pienākums samaksāt Darījumu izbeigšanas summu ir Klientam, Bankai ir tiesības nekavējoties bez atsevišķa atgādinājuma Klientam izmantot Nodrošinājumu, lai izpildītu Klienta pienākumu – samaksāt Darījuma izbeigšanas summu, kā arī izmantot Līguma 21.6. punktā noteiktās tiesības.

25.6. Ja pienākums samaksāt Darījumu izbeigšanas summu ir Bankai, tai ir tiesības ieskaitīt šo summu pret jebkuru Bankas prasījumu pret Klientu, kas izriet no jebkura cita starp Banku un Klientu noslēgtā līguma vai veiktā darījuma.

25.7. Veicot saistību ieskaita aprēķinu saskaņā ar šī panta noteikumiem, Bankai ir tiesības pārreķināt Līdzēju saistības, kas noteiktas dažādās valūtās, Latvijas Republikas oficiālajā valūtā pēc Bankas noteiktā valūtu maiņas kursa Darījumu izbeigšanas dienā.

26. Konsultāciju sniegšana

26.1. Banka pēc Klienta pieprasījuma vai pēc savas iniciatīvas var sniegt Klientam Konsultācijas. Sniedzot Konsultācijas, Banka iesaka Klientam veikt Darījumus vai FI Darījumus, iesakot pirkt, pārdot, parakstīties, apmainīt, paturēt, izpirkt, izvietot konkrētu finanšu instrumentu vai izmantot vai atturēties izmantot ar konkrētu finanšu instrumentu piešķirtās tiesības.

26.2. Par Konsultāciju sniegšanu Klients maksā Bankai Tarifos norādīto atlīdzību, kuru Banka ietur no katra atbilstoši saņemtajām Konsultācijām noslēgtā Darījuma vai izpildītā Rikojuma Realizētās peļņas.

26.3. Banka sniedz Klientam Konsultācijas, izmantojot Saziņas līdzekļus, t.sk., telefonu un e-pastu, vai personīgi ar Bankas darbinieku starpniecību. Ja Konsultācijas tiek sniegtas pa e-pastu, tās tiek nosūtītas uz Līgumā norādīto Klienta e-pasta adresi.

26.4. Darījumi, kuri tiek veikti, un Rikojumi, kuri tiek izpildīti, atbilstoši Bankas sniegtajām Konsultācijām tiek veikti un uzskaitīti Konsultāciju kontā. Darījuma veikšanas vai Rikojuma izpildes

iegrāmatošana Konsultāciju kontā ir pietiekams Konsultācijas sniegšanas fakta pierādījums un pamats atlīdzības par Konsultāciju sniegšanu saņemšanai.

- 26.5. Līgums neuzliek par pienākumu Bankai sniegt Klientam Konsultācijas, un tās ir vienīgi Bankas tiesības arī, ja Klients pieprasa Konsultāciju sniegšanu.
- 26.6. Pirms Konsultāciju sniegšanas Bankai ir tiesības pieprasīt un saņemt no Klienta papildu informāciju par Klienta finansiālo stāvokli, spēju uzņemties risku, pieredzi un zināšanām darījumos ar FI un mērķiem, kurus Klients ar Konsultāciju palīdzību vēlas sasniegt.

27. Kredīts (Finansēšana pret finanšu instrumentu ķīlu)

- 27.1. Banka uz Līguma pamata pēc Noteikumos noteiktajos gadījumos un kārtībā var izsniegt Klientam Kredītu.
- 27.2. Klients piekrīt, ka Banka izsniedz Klientam Kredītu pēc Klienta pieprasījuma, tai skaitā ja Klients ir iesniedzis Rīkojumu par finanšu instrumentu pirkšanu, bet Klienta Investīciju kontā nav pietiekoši daudz naudas līdzekļu minētā Rīkojuma izpildei. Šajā gadījumā Kredīta mērķis ir finanšu instrumentu iegāde.
- 27.3. Kredīts tiek izsniegts, izpildot Klienta Rīkojumu vai veicot Darījumu, kura izpildei nepieciešamā summa pārsniedz Klienta Investīciju konta atlikumu. Kredīts tiek uzskatīts par saņemtu Klienta Rīkojuma izpildes brīdī.
- 27.4. Kredīta izsniegšanas pierādījums ir Klienta Investīciju konta izraksts. Piešķirtā Kredīta procentu likme, izsniegtā Kredīta summa un Kredīta limits tiek norādīti Investīciju konta pārskatā.
- 27.5. Kredīts tiek izsniegts Kredīta limita robežās. Kredīta limits ir proporcionāls ierobežojums pieejamā Kredīta apmēram, ko Banka var izsniegt Klientam atbilstoši FI kontā vai Konsultāciju kontā esošajiem finanšu instrumentu portfeļiem. Katram finanšu instrumentu portfelim pieļaujamo limitu aprēķina pēc šādas formulas: $KL = \frac{TC \times (100\% - INITL)}{100\%}$, kur:
- KL – Kredīta limits;
- TC – finanšu instrumenta portfeļa tirgus vērtība;
- INITL – sākotnējā nodrošinājuma apmērs procentos, kas noteikts konkrētam finanšu instrumentu portfelim;
- Kredīta limita aprēķināšanai Līdzēji ar finanšu instrumentu tirgus vērtību saprot finanšu instrumentu tirgus vērtību esošajā Bankas darba dienā.
- 27.6. Klients apzinās un pieņem, ka, mainoties finanšu instrumentu tirgus vērtībai, mainās izsniegtā Kredīta un tā nodrošinājumam ieķīlāto finanšu instrumentu proporcija. Gadījumā, ja finanšu instrumentu tirgus vērtības izmaiņas rezultātā Klientam izsniegtā Kredīta summa (t.sk. aprēķinātie procenti) pārsniedz Bankas noteikto Kredīta limitu, Klientam ir pienākums nekavējoties atmaksāt Kredītu vai palielināt Kredīta Nodrošinājumu, saskaņojot Nodrošinājuma veidu un apmēru ar Banku.
- 27.7. Klientam ir pienākums sekot tirgus situācijai un kontrolēt viņam izsniegtā Kredīta atbilstību Bankas noteiktajam Kredīta limitam.
- 27.8. Ja Klienta darījumu ar finanšu instrumentiem rezultātā, finanšu instrumentu tirgus vērtības izmaiņu vai Klienta pienākumu neizpildes rezultātā Klientam iestājas nepietiekama nodrošinājuma situācija līdz Stop Loss līmenim, Bankai ir tiesības vienpusēji bezakcepta kārtībā uzsākt finanšu instrumentu pārdošanu tādā daudzumā, lai samazinātu Kredīta apmēru līdz Kredīta limitam, vienlaikus ievērojot pastāvošo tirgus praksi (piemēram, attiecībā uz minimālo finanšu instrumentu daudzumu, kas tiek pārdots / pirktis finanšu tirgū).
- 27.9. Bankai nav pienākuma izsniegt Kredītu, un tā var jebkurā brīdī atteikt Klientam Kredīta izsniegšanu, nepaskaidrojot atteikuma iemeslus.
- 27.10. Bankai ir tiesības, bet ne pienākums paziņot Klientam par Kredīta limita neievērošanu. Banka informē Klientu par Kredīta limitu un izmaiņām tajā, izmantojot Saziņas līdzekļus.
- 27.11. Kredīta nodrošinājumam par labu Bankai kalpo visi finanšu instrumenti, kas atrodas FI kontā, Investīciju kontā vai Konsultāciju kontā, un visi naudas līdzekļi, kas atrodas Klienta kontos Bankā.
- 27.12. Klients piekrīt, ka Banka ir tiesīga izmantot, t.sk. ieķīlāt, visus Klientam piederošos finanšu instrumentus jebkurai trešajai personai.
- 27.13. Mainoties finanšu instrumentu tirgus vērtībai, mainās izsniegtā Kredīta un tā nodrošinājumam ieķīlāto finanšu instrumentu proporcija, līdz ar ko finanšu instrumentu tirgus vērtības izmaiņas gadījumos mainās Kredīta procentu likme. Banka informē Klientu par Kredīta procentu likmes bruto maržu un izmaiņām tajā, izmantojot Saziņas līdzekļus. Kredīta procentu likmes mainīgās likmes

izmaiņām Klientam ir pienākums sekot līdzi patstāvīgi, atsevišķi par to pieprasot informāciju Bankai. Attiecīgajā dienā aprēķinātā Kredīta procentu likme tiek piemērota, ja tā atšķiras no iepriekšējā Bankas darba dienā piemērotās Kredīta procentu likmes vismaz par 0,1 procenta punktu.

- 27.14. Procenti tiek aprēķināti par faktiski izmantoto Kredīta summu, un tā tas ir jāatmaksā termiņa beigās.
- 27.15. Kredīta procenti tiek rēķināti pēc faktiskā Kredīta lietošanas dienu skaita, pieņemot, ka gadā ir 360 dienas. Kredīta izsniegšanas un dzēšanas diena tiek uzskatīta par vienu dienu.
- 27.16. Izmaiņas Tarifos, kas attiecas uz Kredītu (finansēšanu pret finanšu instrumentu ķīlu), stājas spēkā to paziņošanas brīža, ja vien paziņojumā nav noteikts citādi.
- 27.17. Klientam ir jāatmaksā Kredīts un jāveic visi no tā izrietošie maksājumi:
- 27.17.1. pēc pirmā Bankas pieprasījuma vai
- 27.17.2. kad Klientam izsniegtā Kredīta apmērs pārsniedz Bankas noteikto Kredīta limitu, ja Klients nav palielinājis Kredīta Nodrošinājumu. Līdzēji vienojas, ka neatkarīgi no Kredīta atmaksas termiņa Investīciju kontā ieskaitītie naudas līdzekļi Kredīta valūtā bez atsevišķa Klienta rīkojuma un Bankas pieprasījuma to ieskaitīšanas dienā tiek izmantoti Kredīta dzēšanai. Banka ir tiesīga, bet tai nav pienākums nepieciešamajā apmērā konvertēt Kredīta valūtā pēc Bankas noteiktā kursa Investīciju kontā esošos naudas līdzekļus un šādā kārtībā konvertētos naudas līdzekļus novirzīt Kredīta dzēšanai, t.sk. pirms Kredīta atmaksas termiņa iestāšanās.
- 27.18. Pēc Kredīta termiņa vai kāda no Noteikumu 27.17.punktā minētā notikuma iestāšanās Klientam jādzēš saņemtā Kredīta un visu no tā izrietošo maksājumu (procentu, Komisijas maksu) summa līdz Bankas attiecīgās darba dienas plkst.16.00 pēc Latvijas laika.
- 27.19. Klientam ir tiesības jebkurā brīdī līdz Kredīta termiņa vai jebkura Noteikumu 27.17. punktā minēto nosacījumu iestāšanās pilnībā atmaksāt Kredītu un veikt visus no tā izrietošos maksājumus.
- 27.20. Banka Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sniedz informāciju par Klientu, tā no Līguma izrietošajām saistībām un šo saistību neizpildi Latvijas Republikas Kredītu reģistram.

28. Līguma stāšanās spēkā un izbeigšana

- 28.1. Līgums stājas spēkā brīdī, kad Banka atver Klientam FI kontu un Konsultāciju kontu un aktivizē to Rīkojumu izpildei, un tiek noslēgts uz nenoteiktu laiku.
- 28.2. Grozījumi vai papildinājumi Līgumā var tikt veikti, Līdzējiem rakstveidā vienojoties, kā arī Bankai ir tiesības vienpusēji grozīt Noteikumus, paziņojot par to Klientam vismaz 15 (piecpadsmit) dienas iepriekš. Ja Klients nepiekrīt Bankas piedāvātajiem grozījumiem vai papildinājumiem, Klients ir tiesīgs vienpusēji izbeigt Līgumu, ievērojot Līguma 28.3. punkta noteikumus.
- 28.3. Ja starp Līdzējiem nav nenokārtotu saistību, jebkuram Līdzējam ir tiesības vienpusēji izbeigt Līguma darbību, sniedzot otram Līdzējam paziņojumu par Līguma izbeigšanu 15 (piecpadsmit) kalendārās dienas iepriekš.
- 28.4. Bankai ir tiesības vienpusēji kārtībā izbeigt Līgumu, paziņojot par to Klientam, ja Klients ilgāk par 6 (sešiem) mēnešiem neiesniedz nevienu Rīkojumu vai nenoslēdz nevienu Darījumu un viņa Kontu atlikums ir negatīvs vai ir vienāds ar 0 (nulli).
- 28.5. Bankai ir tiesības bez iepriekšēja brīdinājuma vienpusēji izbeigt Līgumu un visus noslēgtus Darījumus, ja:
- 28.5.1. Klients neizpilda vai pārkāpj jebkādas no Līguma noteikumiem;
- 28.5.2. Bankai radušās aizdomas, ka Klients iesaistījies negodīgos un/vai manipulatīvos darījumos;
- 28.5.3. Banka saņēmusi kompetentu valsts institūciju/amatpersonu prasību par piedziņas vēršanu pret Klienta naudas līdzekļiem vai finanšu instrumentiem vai par Klienta Kontu apgrūtinājumu (arestu);
- 28.6. Līguma izbeigšanās gadījumā Klientam ir jāiesniedz Bankai Rīkojums par rīcību ar Kontos esošajiem FI un naudas līdzekļiem.
- 28.7. Ja Klients nav iesniedz Bankai Rīkojumu par rīcību ar Kontos esošajiem FI, tad Bankai ir tiesības realizēt tos tirgus cenu. FI realizācija tiek veikta uz Klienta rēķina un Banka ietur tai pienākošos atlīdzību.
- 28.8. Līdz Līguma darbības pēdējai dienai Banka izpilda Klienta Rīkojumu par rīcību ar Kontos esošajiem FI un naudas līdzekļiem un slēdz Kontus.

29. Strīdi un piekritība

- 29.1. Jebkurš strīds Līguma sakarā tiek izšķirts ārpustiesas ceļā, proti, Līdzēju savstarpēju pārrunu ceļā vai rakstveidā.
- 29.2. Ja šāds strīds ārpustiesas ceļā netiek izšķirts 1 (viena) mēneša laikā no rakstveida pretenzijas iesniegšanas dienas, tas tiks izšķirts Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesā Rīgā saskaņā ar šās šķīrējtiesas statūtiem, reglamentu un nolikumu par Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesas izdevumiem. Šo dokumentu noteikumi uzskatāmi par ietvertiem šai pantā. Izskatāmā strīda priekšmets - jebkura mantiska vai nemantiska rakstura nesaskaņa vai prasība, kas izriet no šī Līguma, t.sk. nesaskaņa vai prasība par Līguma izpildi, līgumsoda samaksu, zaudējumu atlīdzību vai nodrošinājumu, kā arī jebkuras citas nesaskaņas un prasības, kas skar Līgumu, Līguma grozīšanu, pārkāpšanu, izbeigšanu, likumību, spēkā esamību vai iztulkošanu. Šķīrējtiesas spriedums ir galīgs, nav pārsūdzams un līdzējiem ir obligāts. Šķīrējtiesnesu skaits – 1 (viens). Šķīrējtiesas izskatīšanas valoda būs latviešu. Šķīrējtiesnesi uzdodam iecelt Latvijas Komercbanku asociācijas šķīrējtiesas priekšsēdētājam.

II sadaļa. Darījumu speciālie noteikumi

1. Opciju darījumi

1.1. Izmantotie termini

Bāzes aktīvi – valūta, finanšu instrumenti, indekss vai preces, kas ir Opcijas Darījuma priekšmets.

Bāzes aktīvu piegāde – Opciju Darījumu norēķinu veids, kad Puses norēķinu datumā veic bāzes aktīvu pirkšanas/pārdošanas darījumu.

„Call” opcija – Opcija, kas dod tās pircējam tiesības nopirkt no Opcijas pārdevēja noteikto bāzes aktīvu skaitu par Opciju Darījuma noteikumos noteikto cenu; vai (2) saņemt no Opcijas pārdevēja Opcijas vērtībai atbilstošu naudas summu, ja bāzes aktīvu tirgus cena pārsniedz darījuma noteikumos noteikto cenu.

Izbeigšanas datums (expiration date) – Opciju Darījuma noteikumos noteiktais datums, kurā beidzas no darījuma izrietošās Opcijas pircēja tiesības realizēt Opciju.

Kontrakts – ja Opciju Darījuma noteikumos ir norādīts kontraktu skaits, viens kontrakts nozīmē 100 (viens simts) akciju vai citus finanšu instrumentus, kas ir attiecīgā Opcijas darījuma bāzes aktīvi.

Noteiktā cena (Strike Price) – bāzes aktīvu cena, kura tiks izmantotā šī Bāzes aktīva pirkšanas/pārdošanas darījuma noslēgšanai, ja pircējs realizēs savi opciju.

Opcija – standartizēts kotējams FI, kas izpaužas kā divpusējs darījums, kas dod vienai darījuma pusei - Opcijas pircējam tiesības, neuzliekot pienākumu, darījuma noteikumos noteiktajā termiņā nopirkt vai pārdot noteikto bāzes aktīvu skaitu, veikt citu darījumu vai saņemt Opcijas vērtību naudā, un kas uzliek otrai darījuma pusei – Opcijas pārdevējam pienākumu pārdot vai nopirkt attiecīgo bāzes aktīvu skaitu, veikt citu darījumu vai samaksāt opcijas vērtību naudā gadījumā, ja opcijas pircējs izmanto savas iepriekš minētās tiesības. Par opcijas tiesību iegūšanu opcijas pircējs maksā tās pārdevējam atlīdzību (prēmiju).

Prēmija – naudas summa, ko Opcijas pircējs maksā tās pārdevējam par to, ka, noslēdzot Opciju Darījumu, viņš iegūst no Opcijas izrietošās pircēja tiesības.

„Put” opcija – Opcijas veids, kas dod tās pircējam tiesības: (i) pārdot Opcijas pārdevējam noteiktu bāzes aktīvu skaitu par noteiktu cenu; vai (ii) saņemt no opcijas pārdevēja opcijas vērtībai atbilstošu naudas summu, ja noteiktā cena pārsniedz bāzes aktīvu tirgus cenu.

1.2. Opciju darījumu noteikumi

1.2.1. Šajā sadaļā aprakstīta kārtībā, kādā Klients ar Bankas starpniecību veic darījumus ar Opcijām (Opciju Darījums).

1.2.2. Banka uzskaita Opcijas Klienta FI kontā vai Konsultāciju kontā.

1.2.3. Klientam pirms Opciju Darījumu veikšanas ir pienākums iepazīties ar attiecīgo biržu opciju tirdzniecības noteikumiem, un Klients apņemas tos ievērot un nepārkāpt. Rīkojuma sniegšana par Opcijas darījumu vienlaicīgi uzskatāma par apliecinājumu, ka Klients ir iepazīties ar minētiem noteikumiem.

1.2.4. Bankai ir tiesības jebkurā brīdī atteikties pieņemt Rīkojumu par Opciju Darījumu vai noteikt papildu ierobežojumus.

1.2.5. Banka nosaka Klienta Opciju atvērto pozīciju limitu. Bankai ir tiesības pēc saviem ieskatiem un bez iepriekšēja paziņojuma sniegšanas un Klienta piekrišanas aizvērt vienu, vairākas vai visas Klienta Opciju atvērtās pozīcijas. Šādā gadījumā iespējamais zaudējums sedz Klients.

1.2.6. Visi Bankā esošie Klienta naudas līdzekļi un FI uzskatāmi par Nodrošinājumu Klienta saistību izpildei Opciju Darījumiem, un Bankai ir tiesības izmantot Klienta sniegto Nodrošinājumu, lai nodrošinātu Klienta saistību izpildi pret Banku, ja Klients nav izpildījis savas saistības Noteikumos noteiktajos vai Bankai papildu norādītajos termiņos.

1.2.7. Klients apzinās, ka Opciju Darījumi ir paaugstināta riska darījumi un, ka Klientam pirms darījumu veikšanas ir jābūt informētam par atsevišķu opciju veidiem (Call vai Put opcija), to īpašībām un saistītajiem riskiem.

1.2.8. Klients apzinās, ka Opciju pārdošana (ja vien šāds darījums ar Opcijām nav saistīts ar Klienta Opciju pozīcijas aizvēršanu) ir uzskatāma par augstāka riska pakāpes darījumu nekā Opciju pirkšana, un Klients – Opcijas pārdevējs apzinās, ka tas var ciest neierobežotus zaudējumus, kas daudzkārt pārsniedz saņemtās Prēmijas apjomu.

1.2.9. Klients apzinās, ka Opciju darījumi var tikt pārtraukti un/vai izbeigti atbilstoši Bāzes aktīva tirdzniecības pārtraukumam/izbeigšanai vai atbilstoši citiem tirdzniecības traucējumiem (tostarp likviditātes vai sistēmas traucējumiem un tml.). Banka nav atbildīga par šādiem kavējumiem un/vai zaudējumiem.

1.3. Rīkojumu par Opciju darījumiem noformēšana

1.3.1. Lai noslēgtu Opciju Darījumu, Klient iesniedz Bankai Rīkojumā par Opciju Darījumu norādot vismaz sekojošu minēto informāciju:

1.3.1.1. Darījuma veids (Opcijas pirkšana/pārdošana);

1.3.1.2. Opcijas veids (Call Opcija/Put Opcija);

1.3.1.3. Opcijas bāzes aktīvs;

1.3.1.4. Opcijas pozīcijas Atvēršana/Aizvēršana;

1.3.1.5. Opcijas realizācijas cena (Strike Price);

1.3.1.6. Izbeigšanas datums (Expiration Date);

1.3.1.7. Kontraktu skaits.

1.3.1.8. Prēmijas apjoms (Tirgus cena vai Klienta norādītā cena);

1.3.1.9. Rīkojuma darbības/spēkā esamības termiņš.

1.3.2. Opciju Darījums uzskatāms par noslēgtu, kad Klients, Ligumā noteiktajā kārtībā, izmantojot Saziņas līdzekļus, iesniedzis Rīkojumu, kurā norādīti Opciju Darījuma noteikumi un tas stājas spēkā pēc tam, kad Klients (Opcijas pircējs) ir samaksājis Opcijas pārdevējam Rīkojumā norādīto prēmiju.

1.4. Opciju pirkšana

1.4.1. Pērkot Call opciju, Klients iegūst tiesības, bet tam nav pienākums pirkt attiecīgās opcijas Bāzes aktīvu, savukārt Put opcijas pirkšanas gadījumā Klientam ir tiesības, bet nav pienākums pārdot minēto Bāzes aktīvu saskaņā ar attiecīgajiem Opcijas Darījuma noteikumiem.

1.4.2. Klientam, Opcijas pircējam, ir tiesības (ja vien Opcijas pirkšana nav saistīts ar Klienta Opciju pozīcijas aizvēršanu):

1.4.2.1. Aizvērt pozīciju, pārdodot Opciju;

1.4.2.2. Izmantot Call Opciju, lai pirktu Bāzes aktīvu šo Noteikumos 1.5. punktā paredzētajā kārtībā vai Put Opciju, lai pārdotu Bāzes aktīvu šo Noteikumos 1.5. punktā paredzētajā kārtībā;

1.4.2.3. Ļaut, lai beidzas Opcijas termiņš (šādā gadījumā Klients apzinās, ka var ciest ar līdzekļu ieguldīšanu Opcijā saistītus zaudējumus, kurus veido par Opciju samaksātās Prēmijas apjoms un ar Opciju veikto Darījumu izmaksas, ja Opcija tiek dzēsta „out-of-the-money”). Opcija ir „out-of-the-money”: Call opcija, kuras Noteikta cena (strike price) ir augstāka nekā Bāzes aktīva tirgus cena, vai put opcija, kuras Noteikta cena (strike price) ir zemāka nekā Bāzes aktīva tirgus cena.

1.5. Opcijas tiesību izmantošana

1.5.1. Opcijas pircējam ir tiesības izmantot savas no Opcijas izrietošās tiesības. Lai izmantotu minētās tiesības, Klients iesniedz Bankai Rīkojumu par Opcijas izmantošanu ne vēlāk kā trīs Darba dienas pirms paredzamās Opcijas izmantošanas dienas.

1.5.2. Ja brīdī, kad Klients sniedz Rīkojumu par Opcijas izmantošanu, Klientam ir Call Opcija, Klients savā Investīciju kontā nodrošina nepieciešamo naudas līdzekļu daudzumu Opcijas Bāzes aktīva pirkšanai, kurus Banka var bloķēt, lai varētu tikt izmantotas Klienta ar Opciju saistītās tiesības.

1.5.3. Ja brīdī, kad Klients sniedz Rīkojumu par Opcijas izmantošanu, Klientam ir Put Opcija, Klients savā FI Kontā vai Konsultāciju kontā nodrošina nepieciešamo Bāzes aktīva daudzumu Opcijas Bāzes aktīva pārdošanai, kurus Banka var bloķēt, lai varētu tikt izmantotas Klienta ar Opciju saistītās tiesības.

1.5.4. Klienta pienākums ir ne vēlāk kā 3 darba dienas pirms Opcijas Izbeigšanas datuma (Expiration date) nodrošināt savā Kontos nepieciešamo Opcijas Bāzes aktīva vai naudas daudzumu. Ja Klients nav izpildījis šajā punktā minēto pienākumu un tā rezultātā Bankai ir radīti zaudējumi, Klienta pienākums ir segt Bankai radušos zaudējumus.

1.5.5. Ja Opcijas pircējs izmanto savas no Opcijas izrietošās tiesības, Banka nav atbildīga par riskiem, kas saistīti ar naudas līdzekļu un/vai bāzes aktīva savlaicīgu piegādi.

1.5.6. Opcijas ir iespējams izmantot tikai pilnā apmērā, izņemot gadījumu, ja Klients un Banka, un Sadarbības partneris ir atsevišķi vienojušies par Opciju daļēju izmantošanu.

1.5.7. Visas izmaksas, kas saistītas ar Opcijas izmantošanu, sedz Klients.

1.5.8. Bankai ir tiesības neizpildīt Klienta Rīkojumus par Opcijas tiesību izmantošanu, ja Klients neizpilda 1.5.2. un 1.5.3. punktu nosacījumus vai, ja Klienta Investīciju kontā nav pietiekamu līdzekļu, lai samaksātu Bankai komisijas maksu un ar Opcijas tiesību izmantošanu saistītos izdevumus.

2. Biržas darījumi ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem

2.1. Izmantotie termini

Biržas darījums – Atvasināto FI pirkšanas / pārdošanas darījums Biržā.

Atvasinātie FI (šīs sadaļas kontekstā) – biržā tirgoti nākotnes līgumi (fjūčeri) par tajos noteikto bāzes aktīvu (valūtas, finanšu instrumentu, preču u.c.) tirdzniecību. Atvasināto FI vērtība balstās uz tajos noteikto Bāzes aktīvu vērtību.

Bāzes aktīvs - (Underlying Asset) – aktīvs, uz kura balstās Atvasinātā FI cena. Bāzes aktīvs pats par sevi arī var būt Finanšu instruments (piemēram, akcijas, fjūčeri, prece, valūta, indeksi).

Klienta prasības noteiktā aktīvā – Klienta nopirkto noteiktā veida Atvasināto FI daudzums.

Klienta saistības noteiktā aktīvā – noteikts Klienta pārdoto noteiktā veida Atvasināto F daudzums.

Atvērtā pozīcija – starpība starp Klienta prasībām un saistībām viena veida Atvasinātajā FI, ka izveidojusies dažāda daudzuma noteikto Atvasināto FI pirkšanas/pārdošanas rezultātā.

Sākotnējais nodrošinājums (Initial Margin) – Bankas sākotnēji pieprasīts Nodrošinājums, ka nepieciešams pozīcijas atvēršanai noslēdzot Biržas darījumu. Sākotnējais nodrošinājums var būt vienāds vai lielāks par Atvērtās pozīcijas Nepieciešamo nodrošinājumu un tā lielums ir atkarīgs no Biržas, Sadarbības partnera un Bankas nosacījumiem.

Nepieciešamais nodrošinājums (Maintenance Margin) – Bankas pieprasītā Nodrošinājuma summa, kas nepieciešama Klienta Atvērtās pozīcijas uzturēšanai. Nepieciešamais nodrošinājums var būt vienāds vai mazāks par Sākotnējo nodrošinājumu un tā lielums ir atkarīgs no Biržas, Sadarbības partnera un Bankas nosacījumiem.

Birža – organizācija/vieta, kurā tiek organizēta FI publiskā apgrozība (pirkšana/pārdošana), kurā piedalās reģistrēti attiecīgās biržas profesionālie dalībnieki (Biržas biedri).

2.2. Vispārīgie noteikumi

2.2.1. Biržas darījumi attiecīgajā Biržā tiek slēgti ar Bankas starpniecību saskaņā ar Klienta Rīkojumu un atbilstoši attiecīgās Biržas noteikumiem.

2.2.2. Klients apzinās, ka Biržas darījumi ir paaugstināta riska darījumi, kas saistīti ar augstu kapitāla zaudēšanas risku. Klients apzinās, ka ar Biržas darījumiem saistītie zaudējumi var būtiski pārsniegt sākotnējo ieguldījumu un Investīciju kontā esošo Nodrošinājumu.

2.2.3. Birža nosaka Biržas darījuma Bāzes aktīvus, ar kuriem ir iespējams noslēgt Biržas darījumu. Birža nosaka arī Sākotnējā nodrošinājuma (Initial Margin) un Nepieciešamā nodrošinājuma (Maintenance Margin) līmeni. Biržai ir tiesības pēc saviem ieskatiem šos nodrošinājumu līmeņus mainīt. Birža nosaka Atvērtu pozīciju limitus, kuri var tikt mainīti pēc Biržas ieskatiem, kā arī var noteikt citus ierobežojumus. Papildus šajā punktā minētajām Biržas tiesībām, Bankai ir tiesības mainīt Sākotnējā nodrošinājuma, Nepieciešamā nodrošinājuma kā arī tirdzniecības limita līmeņus.

2.2.4. Biržas darījumi un Atvasinātie FI ir standartizēti. Katram Atvasinātajam FI, ar kuru ir iespējams veikt Biržas darījumus, ir noteikta specifikācija, ar kuru Klients apņemas iepazīties. Rīkojuma sniegšana par Biržas darījuma veikšanu vienlaicīgi uzskatāma par apliecinājumu, ka Klients ir iepazinies ar Atvasinātā FI specifikāciju un tirdzniecības noteikumiem.

2.2.5. Biržas darījumu veikšanai un to uzskaitēi Banka var atvērt Klientam atsevišķus Kontus.

2.2.6. Lai noslēgtu Biržas darījumu, Klientam ir pienākums sniegt Bankai Sākotnējo nodrošinājumu un Atvērtās pozīcijas uzturēšanas laikā Klienta pienākums ir nodrošināt attiecīgajā Investīciju kontā atbilstošu Nepieciešamā nodrošinājuma līmeni.

2.2.7. Klientam ir pienākums nodrošināt Investīciju kontā Biržas un Bankas prasībām atbilstošu Sākotnējo nodrošinājumu un Nepieciešamo nodrošinājumu.

2.2.8. Klientam ir pienākums pastāvīgi kontrolēt Atvērtu pozīciju stāvokli, veikt risku novērtēšanu, sekot aktīvu portfeļa vērtības izmaiņām un Nodrošinājuma pietiekamībai, nepieciešamības gadījumā veicot Investīciju konta papildināšanu.

2.2.9. Ja Atvērtas pozīcijas Nerealizētie zaudējumi un Nodrošinājuma kopsumma kļūst vienāda ar vai mazāka par Nepieciešamo nodrošinājumu, tad Klientam ir pienākums nekavējoties (tajā pašā dienā) papildināt Investīciju kontu vai slēgt atvērtu pozīciju, tā lai Nodrošinājums būtu pietiekams.

2.2.10. Klients apzinās, ka Banka jebkurā brīdī pēc saviem ieskatiem var mainīt Sākotnējā nodrošinājuma un Nepieciešamā nodrošinājuma līmeņus vai arī atteikties pieņemt Rikojumu par Biržas darījumu veikšanu.

2.2.11. Bankai ir tiesības atteikties atvērt pozīciju, ja Klienta sniegtais Nodrošinājums nav vismaz prasītā Sākotnējā nodrošinājuma apjomā.

2.2.12. Bankai ir tiesības aizvērt pozīciju, ja Klients Investīciju kontā nav nodrošinājis Nepieciešamo nodrošinājumu, tai skaitā arī gadījumos, kad Nepieciešamā nodrošinājuma apjomu noteikusi Banka.

2.2.13. Ja vien Banka un Klients atsevišķi nav vienojušies par pretējo, Banka, ievērojot Biržas noteiktās specifikācijas, nenodrošina un nepieļauj Bāzes aktīva piegādi/pieņemšanu un Klientam pēc Bankas pieprasījuma ir pienākums Aizvērt atvērtu pozīciju veicot pretēju darījumu. Gadījumā ja Klients minēto pienākumu neizpilda, Bankai ir tiesības Aizvērt pozīciju patstāvīgi.

2.3. 2.3. Biržas darījumu izpildes kārtība

2.3.1. Biržas darījumu noslēgšanai Klients, izmantojot Saziņas līdzekļus saskaņā ar šo Noteikumu prasībām, sniedz Bankai attiecīgu Rikojumu.

2.3.2. Lai veiktu Biržas darījumus Klienta interesēs, Bankai ir tiesības izmantot Nodrošinājuma summu turpmākai ķīlai pie sava Sadarbības partnera, turklāt minētā summa drīkst atrasties kopā ar Bankas naudas līdzekļiem un būt noformēta uz Bankas vārda. Izpildot Klienta Rikojumus par Biržas darījumu veikšanu ar Sadarbības partneru starpniecību, Banka var rīkoties savā vārdā.

2.3.3. Banka nav atbildīga par zaudējumiem, kas Klientam radušies sakarā ar Sadarbības partnera vai Biržas darbību, kurā tiek veikta attiecīgo Atvasināto FI tirdzniecība.

2.3.4. Klients piekrīt, ka, izpildot Biržas darījumu, Banka un Sadarbības partneri rīkojas saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, noteikumiem, praksi un paražām, kuras attiecas uz Biržām, citām institūcijām vai tirgiem, kuros tiek veikti darījumi ar attiecīgajiem Atvasinātajiem FI. Banka nav atbildīga par jebkuriem zaudējumiem, kas radušies iepriekš minēto noteikumu piemērošanas vai izmaiņu rezultātā.

2.3.5. Klientam ir pienākums pārdot Atvasinātos FI (aizvērt Klienta atvērtu pozīciju) līdz pēdējam attiecīgās Biržas noteiktajam aktīvu tirdzniecības datumam.

2.4. Atvērtās pozīcijas slēgšana

2.4.1. Klienta atvērtās pozīcijas slēgšana notiek, veicot Atvasināto FI pirkšanas/pārdošanas darījumu, kura rezultātā Klienta saistības un prasības Atvasinātajā FI kļūst vienlīdzīgas.

2.4.2. Klienta Atvērtās pozīcijas slēgšana tiek veikta pēc Klienta norādījuma, vai arī Banka ir tiesīga bez saskaņošanas ar Klientu nekavējoties slēgt visas (vai atsevišķas) Klienta Atvērtās pozīcijas šādos gadījumos:

2.4.2.1. iestājoties pēdējam attiecīgo Atvasināto FI tirdzniecības datumam, ja Klients līdz šim datumam nav devis Bankai uzdevumu pārdot Atvasinātos FI;

2.4.2.2. pēc Bankas viedokļa Nodrošinājums nav pietiekams;

2.4.2.3. pēc Biržas darījuma izpildē iesaistīto Biržu norādījumiem saskaņā ar šo Biržu noteikumiem;

2.4.2.4. pēc Biržas darījuma izpildē iesaistīto Sadarbības partneru pieprasījuma saskaņā ar starp Banku un attiecīgo Sadarbības partneri noslēgtajiem līgumiem;

2.4.2.5. ja Klienta Atvērtās pozīcijas Nerealizētie zaudējumi sasniedz 75% (septiņdesmit piecus procentus) no Nodrošinājuma summas.

3. Ārpusbiržas darījumi ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem

3.1. Izmantotie termini

Ārpusbiržas darījums – Atvasināto FI pirkšanas / pārdošanas darījums ārpus Biržas.

Atvasinātie FI (šīs sadaļas kontekstā) – ārpusbiržas tirgoti jebkuri darījumi (izņemot biržā vai citā publiskā tirgū veiktos darījumus), tajā skaitā spot līgumi, nākotnes valūtas maiņas līgumi, iespējas

līgumi vai mijmaiņas darījumu līgumi par tajos noteikto bāzes aktīvu (preču, energoresursu, metālu, emisijas kvotu (CO₂), frakta u.c.) tirdzniecību. Atvasināto FI vērtība balstās uz tajos noteikto Bāzes aktīvu vērtību.

Bāzes aktīvs - (Underlying Asset) – aktīvs, uz kura balstās Atvasinātā FI cena. Bāzes aktīvs pats pa sevi arī var būt Finanšu instruments (piemēram, akcijas, fjučeri, prece, valūta, indeksi).

Klienta prasības noteiktā aktīvā – Klienta nopirkto noteikta veida Atvasināto FI daudzums.

Klienta saistības noteiktā aktīvā – noteikts Klienta pārdoto noteikta veida Atvasināto FI daudzums.

Atvērtā pozīcija – starpība starp Klienta prasībām un saistībām viena veida Atvasinātajā FI, kas izveidojusies dažāda daudzuma noteikto Atvasināto finanšu instrumentu pirkšanas/pārdošanas rezultātā.

Sākotnējais nodrošinājums (Initial margin) – Bankas sākotnēji pieprasīts Nodrošinājums, kas nepieciešams pozīcijas atvēršanai. Sākotnējais nodrošinājums var būt vienāds vai lielāks par Atvērtās pozīcijas Nepieciešamo nodrošinājumu un tā lielums var būt atkarīgs arī no Sadarbības partnera nosacījumiem.

Nepieciešamais nodrošinājums (Maintenance Margin) – Bankas pieprasītā Nodrošinājuma summa, kas nepieciešama Klienta Atvērtās pozīcijas uzturēšanai. Nepieciešamais nodrošinājums var būt vienāds vai mazāks par Sākotnējo nodrošinājumu un tā lielums var būt atkarīgs arī no Sadarbības partnera nosacījumiem.

Birža - organizācija/vieta, kurā tiek organizēta FI publiskā apgrozība (pirkšana/pārdošana), kurā piedalās reģistrēti attiecīgās biržas profesionālie dalībnieki (Biržas biedri).

3.2. Vispārīgie noteikumi

3.2.1. Ārpusbiržas darījumi tiek slēgti ar Bankas starpniecību saskaņā ar Klienta Rīkojumu.

3.2.2. Klients apzinās, ka Ārpusbiržas darījumi ir paaugstināta riska darījumi, kas saistīti ar augstu kapitāla zaudēšanas risku. Klients apzinās, ka ar Ārpusbiržas darījumiem saistītie zaudējumi var būtiski pārsniegt sākotnējo ieguldījumu un Investīciju kontā esošo Nodrošinājumu.

3.2.3. Banka nosaka Ārpusbiržas darījuma Bāzes aktīvus, ar kuriem ir iespējams noslēgt Ārpusbiržas darījumu. Banka nosaka arī Sākotnējā nodrošinājuma (Initial Margin) un Nepieciešamā nodrošinājuma (Maintenance Margin) līmeni. Bankai ir tiesības pēc saviem ieskatiem šos nodrošinājumu līmeņus mainīt. Banka nosaka Atvērtu pozīciju limitus, kuri var tikt mainīti pēc Bankas ieskatiem, kā arī var noteikt citus ierobežojumus.

3.2.4. Ārpusbiržas darījumu veikšanai un to uzskaitēi Banka var atvērt Klientam atsevišķus Kontus.

3.2.5. Lai noslēgtu Ārpusbiržas darījumu, Klientam ir pienākums sniegt Bankai Sākotnējo nodrošinājumu un Atvērtās pozīcijas uzturēšanas laikā Klienta pienākums ir nodrošināt attiecīgajā Investīciju kontā atbilstošu Nepieciešamā nodrošinājuma līmeni.

3.2.6. Klientam ir pienākums nodrošināt Investīciju kontā Bankas prasībām atbilstošu Sākotnējo nodrošinājumu un Nepieciešamo nodrošinājumu.

3.2.7. Klientam ir pienākums pastāvīgi kontrolēt Atvērtu pozīciju stāvokli, veikt risku novērtēšanu, sekot aktīvu portfeļa vērtības izmaiņām un Nodrošinājuma pietiekamībai, nepieciešamības gadījumā veicot Investīciju konta papildināšanu.

3.2.8. Ja Atvērtas pozīcijas Nerealizēto zaudējumu un Nodrošinājuma kopsumma kļūst vienāda ar vai mazāka par Nepieciešamo nodrošinājumu, tad Klientam ir pienākums nekavējoties (tajā pašā dienā) papildināt Investīciju kontu vai slēgt Atvērtu pozīciju tā, lai Nodrošinājums būtu pietiekams.

3.2.9. Klients apzinās, ka Banka jebkurā brīdī pēc saviem ieskatiem var mainīt Sākotnējā nodrošinājuma un Nepieciešamā nodrošinājuma līmeņus vai arī atteikties pieņemt Rīkojumu par Ārpusbiržas darījumu veikšanu.

3.2.10. Bankai ir tiesības atteikties atvērt pozīciju, ja Klienta sniegtais Nodrošinājums nav vismaz prasītā Sākotnējā nodrošinājuma apjomā.

3.2.11. Bankai ir tiesības aizvērt pozīciju, ja Klients Investīciju kontā nav nodrošinājis Nepieciešamo nodrošinājumu, tai skaitā arī gadījumos, kad Nepieciešamā nodrošinājuma apjomu noteikusi Banka.

3.2.12. Ja vien Banka un Klients atsevišķi nav vienojušies par pretējo, Banka nenodrošina un nepieļauj Bāzes aktīva piegādi/pieņemšanu un Klientam pēc Bankas pieprasījuma ir pienākums aizvērt Atvērtu pozīciju, veicot pretēju darījumu. Gadījumā, ja Klients minēto pienākumu neizpilda, Bankai ir tiesības aizvērt pozīciju patstāvīgi uz Klienta rēķina.

3.3. Ārpusbiržas darījumu izpildes kārtība

3.3.1. Ārpusbiržas darījumu noslēgšanai Klients, izmantojot Saziņas līdzekļus saskaņā ar šo Noteikumu prasībām, sniedz Bankai attiecīgu Rikojumu.

3.3.2. Lai veiktu Ārpusbiržas darījumus Klienta interesēs, Bankai ir tiesības izmantot Nodrošinājuma summu turpmākai ķīlai pie sava Sadarbības partnera, turklāt minētā summa drīkst atrasties kopā ar Bankas naudas līdzekļiem un būt noformēta uz Bankas vārda. Izpildot Klienta Rikojumus par Ārpusbiržas darījumu veikšanu ar Sadarbības partneru starpniecību, Banka var rīkoties savā vārdā.

3.3.3. Banka nav atbildīga par zaudējumiem, kas Klientam radušies sakarā ar Sadarbības partnera darbību.

3.3.4. Klients piekrīt, ka, izpildot Ārpusbiržas darījumu, Banka un Sadarbības partneri rīkojas saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, noteikumiem, praksi un paražām, kuras attiecas uz tirgiem, kuros tiek veikti darījumi ar attiecīgajiem Atvasinātajiem FI. Banka nav atbildīga par jebkuriem zaudējumiem, kas radušies iepriekš minēto noteikumu piemērošanas vai izmaiņu rezultātā.

3.3.5. Klientam ir pienākums pārdot Atvasinātos FI (aizvērt Klienta atvērtu pozīciju) līdz pēdējam noteiktajam aktīvu tirdzniecības datumam, ja tāds ir noteikts.

3.4. 3.4. Atvērtās pozīcijas slēgšana

3.4.1. Klienta Atvērtās pozīcijas slēgšana notiek, veicot Atvasināto FI pirkšanas/pārdošanas darījumu, kura rezultātā Klienta saistības un prasības Atvasinātajā FI kļūst vienlīdzīgas.

3.4.2. Klienta Atvērtās pozīcijas slēgšana tiek veikta, pamatojoties uz Klienta Rikojumu, vai arī Banka ir tiesīga bez saskaņošanas ar Klientu nekavējoties slēgt visas (vai atsevišķas) Klienta Atvērtās pozīcijas šādos gadījumos:

3.4.2.1. iestājoties pēdējam attiecīgo Atvasināto FI tirdzniecības datumam, ja Klients līdz šim datumam nav devis Bankai uzdevumu pārdot Atvasinātos FI;

3.4.2.2. pēc Bankas viedokļa Nodrošinājums nav pietiekams;

3.4.2.3. pēc Ārpusbiržas darījuma izpildē iesaistīto Sadarbības partneru pieprasījuma saskaņā ar starp Banku un attiecīgo Sadarbības partneri noslēgtajiem līgumiem.

3.4.2.4. ja Klienta Atvērtās pozīcijas Nerealizētie zaudējumi sasniedz 75% (septiņdesmit piecus procentus) no Nodrošinājuma summas.

4. Repo darījumi

4.1. Izmantotie termini

Atpirkšanas cena – viena FI cena, par kādu Klientam Atpirkšanas datumā ir jāatpērk FI no Bankas.

Atpirkšanas datums – datums, kurā Klientam Repo darījuma ietvaros ir jāatpērk FI.

Atpirkšanas summa – kopējā naudas summa, par kādu Klientam Atpirkšanas datumā ir jāatpērk no Bankas visi FI saskaņā ar Repo darījumu.

FI ienākumi – dividendes, piešķirtās prēmijakcijas, kuponi vai cita veida ienākumi.

Minimālais nodrošinājums – Nodrošinājuma vērtība, sasniedzot kuru Bankai ir tiesības veikt vienpusēju Repo darījuma piespiedu izbeigšanu un/vai Repo darījumā iesaistīto FI pārdošanu par tirgus cenu.

Nodrošinājums – koeficients, izteikts procentos, kas tiek aprēķināts pēc formulas:

$$\text{Nodrošinājums} = (1 - (\text{Pārdošanas summa ar uzkrātiem Repo procentiem} / \text{FI Tirgus vērtība})) * 100\%$$

Pārdošanas cena – viena FI cena, par kādu Klients pārdod FI Bankai Pārdošanas datumā.

Pārdošanas datums – datums, kurā Klients pārdod Bankai FI.

Pārdošanas summa – kopējā naudas summa, par kādu Klients pārdod Bankai FI Repo darījuma ietvaros.

Procentu likme – Atpirkšanas cenas un Pārdošanas cenas starpība gada procentu likmes izteiksmē, ņemot vērā laika posmu starp Pārdošanas datumu un Atpirkšanas datumu.

Repo darījums – katra atsevišķa Līdzēju vienošanās, kas noslēgta uz Līguma pamata, saskaņā ar kuru Klients apņemas pārdot Bankai FI, vienlaikus apņemoties tos Atpirkšanas datumā atpērk par Atpirkšanas cenu.

Sākotnējais nodrošinājums (initial margin) – nodrošinājuma vērtība Repo darījuma slēgšanas brīdī, izteikta procentos.

Repo darījuma noteikumi – Repo darījuma sastāvdaļas, par ko Līdzēji vienojas Repo darījuma slēgšanas brīdī: FI nosaukums un skaits, Pārdošanas datums, Atpirkšanas datums, Pārdošanas cena un valūta, Atpirkšanas cena un valūta, Procentu likme, minimālais nodrošinājums.

4.2. Repo darījumu priekšmets

4.2.1. Klients pārdod Bankai FI un vienlaicīgi apņemas tos atpirkt saskaņā ar Repo darījuma noteikumiem.

4.3. Repo darījumu noslēgšanas kārtība:

4.3.1. Rīkojumu par Repo darījumu slēgšanu iesniegšanai Klientam ir tiesības izmantot Saziņas līdzekļus;

4.3.2. Lai noslēgtu Repo darījumu, Līdzējiem jāvienojas vismaz par Repo darījuma noteikumiem;

4.3.3. Repo darījums tiek uzskatīts par noslēgtu ar brīdi, kad:

4.3.3.1. Gadījumos, ja Klients sniedzis Rīkojumu pa tālruni, Banka un Klients saskaņojuši Repo Darījuma noteikumus;

4.3.3.2. Gadījumos, ja Banka pieņēmusi Rīkojumu, kurš sniegts, izmantojot Saziņas līdzekļus (izņemot tālruni) vai kuru Klients iesniedzis personīgi Rīkojumā norādot vismaz Repo Darījuma noteikumus. Ja Rīkojumā nav norādīti Repo Darījuma noteikumi, Banka paziņo par to Klientam, izmantojot Saziņas līdzekļus.

4.3.3.3. Bankai ir tiesības, nenorādot iemeslus, atteikt Klientam Repo Darījuma noslēgšanu.

4.3.3.4. Klients garantē, ka Repo Darījuma noslēgšanas brīdī FI ir Klienta īpašums, tie nav pārdoti vai citādā veidā atsavināti trešo personu labā, FI nav strīda, ķīlas vai tiesas procesa priekšmets, trešās personas nav noteikušas FI nekādus aizliegumus un apgrūtinājumus. Trešajām personām nav nekādu līgumisku vai likumisku tiesību uz FI.

4.3.3.5. Banka ne vēlāk kā 1 (vienas) darba dienas laikā pēc Repo Darījuma noslēgšanas nosūta Klientam Repo darījuma Apstiprinājumu, ja vien Klients iesniegumā nav norādījis citādi. Repo Darījuma apstiprinājums Klientam tiek nosūtīts, izmantojot Saziņas līdzekļus.

4.3.3.6. Klientam nav tiesību, pamatojoties uz Repo Darījuma Apstiprinājuma nesaņemšanu, izvirzīt Bankai pretenzijas attiecībā uz noslēgto Repo Darījumu. Klienta pienākums ir savlaicīgi pieprasīt Repo darījuma Apstiprinājumu, ja Klientam tāds nepieciešams.

4.3.3.7. Saņemot Repo darījuma apstiprinājumu, Klients to paraksta un, izmantojot Saziņas līdzekļus, nosūta to atpakaļ Bankai.

4.3.3.8. Ja Klients nav iesniedzis rakstiskus iebildumus otrajā Darba dienā pēc datuma, kad Repo darījuma Apstiprinājumu Klientam izsūtījusi Banka, tiek uzskatīts, ka Repo darījuma apstiprinājumā norādītie Repo Darījuma noteikumi atbilst noteikumiem, par kuriem Banka un Klients vienojušies noslēdzot Repo Darījumu, tai skaitā, ja par Repo Darījuma noteikumiem Līdzēji vienojušās mutiski.

4.3.3.9. Ja tiek savlaicīgi iesniegti rakstiski iebildumi par Repo darījuma Apstiprinājumā norādītajiem Repo Darījuma noteikumiem, Līdzēji strīda situācijas atrisināšanai izmanto Repo Darījuma noteikumu apstiprinošos dokumentus, tai skaitā tālruņa sarunu ierakstus, un attiecīgā Repo Darījuma izpildīšana, ja tas iespējams, tiek apturēta.

4.3.3.10. Banka nav atbildīga par Repo Darījuma izpildes apturēšanas sekām, tai skaitā par Klienta zaudējumiem, izņemot gadījumus, ja Banka rīkojusies ļaunprātīgi.

4.4. Repo darījuma izpildes kārtība

4.4.1. Pārdošanas datumā:

4.4.1.1. Klients nodrošina FI kontā vai Konsultāciju kontā Repo darījuma noteikumus norādīto FI skaitu;

4.4.1.2. Banka debetē FI kontu vai Konsultāciju kontu par FI daudzumu un kreditē Investīciju kontu par Pārdošanas summu;

4.4.2. brīdī, kad Banka ir ieskaitījusi Pārdošanas summu Investīciju kontā, tā iegūst īpašuma tiesības uz FI. Klients saglabā tiesības uz FI ienākumiem visā Repo darījuma laikā. Līdzējiem vienojoties, Banka var izsniegt pilnvaru Klientam vai viņa norādītajai personai Repo darījuma izpildes laikā piedalīties FI emitenta akcionāru sapulcē.

4.4.3. Atpirkšanas datumā:

4.4.3.1. Klients nodrošina Investīciju kontā naudas līdzekļus Atpirkšanas summas un citu maksājumu samaksai, kas tam bija jāveic saskaņā ar Līgumu, bet netika veikti.

4.4.3.2. ja ir izpildīti iepriekšējā punkta noteikumi, Banka debetē Investīciju kontu par Atpirkšanas summu un kreditē FI kontu vai Konsultāciju kontu par FI daudzumu. Ar šajā punktā noteikto saistību izpildes brīdī Repo darījums ir uzskatāms par izpildītu un pabeigtu.

4.4.4. Klients iegūst FI īpašumtiesības brīdī, kad Investīciju konts ir debetēts par Atpirkšanas summu.

4.4.5. Ja laika posmā starp Pārdošanas datumu un Atpirkšanas datumu Bankas kontos tiek ieskaitīti FI ienākumi, tad Banka Atpirkšanas datumā ieskaita tos Investīciju kontā, ja Klients ir izpildījis visas savas no Repo darījuma izrietošās saistības.

4.4.6. Bankai ir tiesības vienpusēji grozīt FI ienākumu izmaksas kārtību, par attiecīgo summu samazinot Atpirkšanas summu.

4.4.7. Ja Klients nav pienācīgi izpildījis savas Līgumā paredzētās saistības pret Banku, tad Bankai ir tiesības izmantot FI ienākumus Klienta saistību pret Banku izpildei.

4.4.8. Pēc Klienta un Bankas vienošanās Repo darījums var tikt izbeigts pirms Atpirkšanas datuma, vienlaikus vienojoties par jauno Atpirkšanas datumu. Banka ne vēlāk kā 1 (vienas) darba dienas laikā pēc jaunas Atpirkšanas datuma noteikšanas nosūta Klientam Repo darījuma Apstiprinājumu, ja vien Klients Iesniegumā nav norādījis citādi. Repo darījuma Apstiprinājums Klientam tiek nosūtīts, izmantojot Saziņas līdzekļus.

4.4.9. Bankai ir tiesības atteikt Klientam izbeigt Repo darījumu pirms termiņa, nepaskaidrojot iemeslus.

4.4.10. Repo darījuma pirmstermiņa izbeigšanas gadījumā Atpirkšanas summa tiek koriģēta, piemērojot Repo likmi par faktisko dienu skaitu no Pārdošanas datuma līdz jaunam Atpirkšanas datumam.

4.5. Margin Call situācija

4.5.1. Minimālais nodrošinājums (maintenance margin) tiek norādīts Rīkojumā Pusēm vienojoties par Repo darījuma noteikumiem. Ja Repo darījuma noslēgšanas brīdī Puses nav iepriekš vienojušās par Minimālo nodrošinājumu (maintenance margin), tad to jānorāda Repo darījuma apstiprinājumā.

4.5.2. Klients apņemas patstāvīgi sekot FI Tirgus cenas izmaiņām un uzraudzīt, kad Nodrošinājums sasniedz un/vai kļūst mazāks par Minimālo nodrošinājumu (maintenance margin). Turklāt, ja Nodrošinājums sasniedz un/vai kļūst mazāks par Minimālo nodrošinājumu (maintenance margin), tiek uzskatīts, ka iestājusies Margin Call situācija.

4.5.3. Ja Banka konstatē, ka iestājusies Margin Call situācija, Bankai ir tiesības, bet nav pienākums, izmantojot Saziņas līdzekļus paziņot par to Klientam, un pēc saviem ieskatiem pieprasīt, lai Klients līdz Atpirkšanas datumam pilnā apjomā atpērk FI vai izpilda citas pēc Bankas ieskatiem nepieciešamas darbības, lai noregulētu Margin Call situāciju t.i., lai Nodrošinājums pēc Bankas ieskatiem būtu pietiekams un Klients apņemas izpildīt šajā punktā norādītās Bankas prasības.

4.5.4. Klientam ir pienākums izpildīt iepriekšējā apakšpunktā minēto Bankas pieprasījumu tā izdarīšanas dienā (ja tas ir izdarīts līdz plkst. 16.00 (Latvijas laiks)). Ja pieprasījums ir izdarīts pēc plkst. 16.00 (Latvijas laiks), tad tas ir jāizpilda nākamajā darba dienā. Bankai nav pienākuma sīkāk motivēt savu pieprasījumu, un Klientam nav tiesību celt iebildumus par pieprasījuma pamatotību vai apmēru.

4.5.5. Ja Banka konstatē, ka iestājusies Margin Call situācija, Bankai ir arī tiesības nekavējoties pārdod Repo darījumā iesaistītus FI par tirgus cenu, nepaziņojot par to Klientam un pabeigt Repo darījumu pirms termiņa.

4.6. Repo darījumu pamatnoteikumi

4.6.1. Atpērkamo FI skaits un Atpirkšanas cena tiek proporcionāli mainīta bez atsevišķas Līdzēju vienošanās noslēgšanas šādos gadījumos:

4.6.1.1. ja tiek palielināta FI nominālvērtība, nemainot to emitenta pamatkapitāla apmēru, tad Atpirkšanas cena tiek proporcionāli palielināta, bet atpērkamo FI skaits - attiecīgi samazināts;

4.6.1.2. ja tiek samazināta FI nominālvērtība, nemainot to emitenta pamatkapitāla apmēru, tad Atpirkšanas cena tiek proporcionāli samazināta, bet atpērkamo FI skaits - attiecīgi palielināts;

4.6.1.3. ja tiek palielināts FI emitenta pamatkapitāls, emitējot prēmijakcijas, tad Atpirkšanas cena tiek samazināta proporcionāli notikušajam pamatkapitāla palielinājumam, bet atpērkamo FI skaits - attiecīgi palielināts;

4.6.1.4. ja tiek samazināts FI emitenta pamatkapitāls, dzēšot akcijas, tad Atpirkšanas cena tiek palielināta proporcionāli notikušajam pamatkapitāla samazinājumam, bet atpērkamo FI skaits – attiecīgi samazināts.

4.6.2. Klientam ir tiesības saņemt Bankā informāciju par FI tirgus cenu.

4.6.3. Ja Klients Repo darījumu slēdz vienlaicīgi ar FI iegādi, tad Banka ir tiesīga Klientam iegādātos FI jau sākotnēji (tūlīt pēc to iegādes) ieģrāmatot Bankas pašas FI turēšanai atvērtajā FI korespondentkontā pie cita FI kontu turētāja, attiecīgos grāmatojumus veicot tikai Bankas iekšējā uzskaitē.

4.6.4. Ja Klients, atpērkot no Bankas FI saskaņā ar noslēgto Repo darījumu, vienlaicīgi dod Rīkojumu par to pārdošanu, tad Banka ir tiesīga neveikt šo FI pārskaitījumu no Bankas pašas FI turēšanai atvērtā FI korespondentkonta pie cita FI kontu turētāja tā paša FI kontu turētāja atvērtajā Bankas klientu FI turēšanai atvērtā FI korespondentkontā, attiecīgos grāmatojumus veicot tikai Bankas iekšējā uzskaitē.

4.6.5. No Pārdošanas datuma līdz Atpirkšanas datumam Banka ir tiesīga rīkoties ar FI pēc saviem ieskatiem, tajā skaitā, bet ne tikai, atsavināt tos, apgrūtināt u.tml.

4.6.6. Klients apzinās, ka Repo darījumu veikšana saistīta ar augstas pakāpes visu Repo darījumu iesaistīto FI zaudēšanas risku, kā arī ar papildu zaudējumu rašanos, kuri saistīti ar papildu finansējuma izmantošanu, likviditātes neesamību un citiem nelabvēlīgiem faktoriem, kuri ietekme veikto ieguldījumu vērtību. Klients apstiprina, ka ir informēts par visiem riskiem, Klientam ir pietiekošas zināšanas un pieredze, lai spētu novērtēt un uzņemt visus riskus, kas saistīti ar Repo darījumiem, un apņemas neizvirzīt nekādas pretenzijas pret Banku un necelt prasības par zaudējumiem, ja Banka ir pienācīgi izpildījusi savas līgumsaistības attiecībā pret Klientu.

4.7. Atbildība par saistību neizpildi

4.7.1. Ja Klients Pārdošanas datumā nav nodrošinājis FI kontā vai Konsultāciju kontā Repo darījuma izpildei nepieciešamo FI daudzumu, tad Bankai ir tiesības atteikties no Repo darījuma turpmākas izpildes, nepaziņojot par to Klientam.

4.7.2. Ja iestājas kāds no šī Līguma vispārīgajos noteikumos paredzētajiem saistību neizpildes gadījumiem vai iestājas Margin Call situācija un Klients savlaicīgi, Bankas norādītajos termiņos, nav noregulējis Margin Call situāciju, tad Bankai ir tiesības:

4.7.2.1. izbeigt noslēgto Repo darījumu, nepaziņojot par to Klientam;

4.7.2.2. pieprasīt no Klienta līgumsoda 1% (viena procenta) no Pārdošanas summas apmērā samaksu Bankas norādītajā termiņā. Klientam šis pieprasījums ir saistošs, un viņš apņemas to ievērot;

4.7.2.3. izbeigt jebkuru citu Bankas un Klienta starpā noslēgto Repo darījumu un izmantot iegūtos naudas līdzekļus Klienta saistību izpildei.

4.7.3. Ja Banka izbeidz Repo darījumu saskaņā ar 4.7.2. punkta noteikumiem, Klients pilnvaro Banku, un tai ir tiesības:

4.7.3.1. pēc saviem ieskatiem pārdot Repo darījumā iesaistītos FI;

4.7.3.2. no FI pārdošanas rezultātā iegūtajiem naudas līdzekļiem ieturēt nesamaksāto Atpirkšanas summu, Bankai radīto zaudējumu summu (ja tādi ir) un līgumsodu un naudas līdzekļu atlikumu ieskaitīt Investīciju kontā;

4.7.3.3. ja FI pārdošanas rezultātā iegūto naudas līdzekļu nepietiek, lai samaksātu 4.7.3.2. punktā minētās summas, bezakcepta kārtībā norakstīt trūkstošos naudas līdzekļus no jebkura Klienta konta Bankā.

4.7.4. Ja 4.7.3.1.-4.7.3.3. punktā norādīto darbību rezultātā iegūto naudas līdzekļu nepietiek, lai samaksātu 4.7.3.2. punktā norādītās summas, Klients apņemas samaksāt Bankai trūkstošos naudas līdzekļus 2 (divu) Bankas darba dienu laikā pēc attiecīga Bankas paziņojuma saņemšanas, ko Banka nodod Klientam pa kādu no Saziņas līdzekļiem.

4.7.5. Ja Repo darījums tiek izbeigts 4.7.2. punktā norādīto iemeslu dēļ, Banka pārrēķina Atpirkšanas summu, pieņemot, ka Atpirkšanas datums ir Repo darījuma izbeigšanas datums.

4.7.6. Ja Atpirkšanas datumā Klients nav nodrošinājis Investīciju kontā naudas līdzekļus 4.4.3.1. punktā norādītajā apjomā, Banka veic 4.7.3. punktā norādītās darbības.

5. Valūtu maiņas darījumi

5.1. Izmantotie termini

Atvērtā pozīcija – starpība starp Klienta prasībām un saistībām vienā valūtā, kas rodas, veicot Darījumus saskaņā ar šī panta noteikumiem.

Atvērtās pozīcijas aizvēršana – starpības likvidēšana starp Klienta prasībām un saistībām vienā valūtā, noslēdzot pēc valūtas tirgus kursa darījumu, kas ir pretējs sākotnēji starp Klientu un Banku noslēgtajam Darījumam.

Darījuma veids – Spot, Forward vai Swap darījums.

Forward darījums – valūtu maiņas operācija, kurā norēķini tiek veikti noteiktā datumā nākotnē par kursu, kas tiek noteikts darījuma noslēgšanas dienā. Forward darījuma minimālais termiņš ir 3 (trīs) Darba dienas.

Spot darījums – valūtu maiņas operācija, kurā norēķini tiek veikti līdz 2 (otrās). Darba dienas beigām pēc Darījuma noslēgšanas, par kursu, kas noteikts Darījuma noslēgšanas dienā.

Swap darījums – valūtu mijmaiņas darījums, kas sastāv no 2 (diviem) pretējiem valūtu maiņas darījumiem: Līdzēji vienojas par valūtu maiņas darījumu, vienlaicīgi vienojoties par to pašu valūtu maiņu uz pretējo pusi noteiktā datumā nākotnē par darījuma noslēgšanas dienā noteikto kursu.

Valutēšanas datums – Darījuma norēķinu datums, kas ir Darba diena.

5.2. Darījuma priekšmets

5.2.1. Darījuma priekšmets ir Valūtu maiņas operācija ar reālu norēķinu veikšanu pēc Bankas noteiktā valūtu maiņas kursa atbilstoši Darījuma veidam.

5.2.2. Šī panta noteikumi attiecas uz 5.2.1.punktā aprakstītajiem Darījumiem, kas tiek veikti ar Nodrošinājumu, kad Darījuma slēgšanas dienā naudas līdzekļu esamība Investīciju kontā nav nepieciešama.

5.3. Darījumu izpildes kārtība

5.3.1. Vienojoties par Darījuma noteikumiem, Līdzēji vienojas par Darījuma veidu, valūtām un summām, valūtu maiņas kursu vai kursiem, Valutēšanas datumu vai datumiem.

5.3.2. Klientam ir tiesības dot Bankai uzdevumu noslēgt Darījumu, ja valūtu maiņas tirgus kurss sasniedz noteiktu līmeni. Bankai ir tiesības vienpusēji noteikt minimālo uzdevuma summu un maksimālo uzdevuma spēkā esamības termiņu. Uzdevums tiek izpildīts, un darījums starp Banku un Klientu tiek noslēgts bez atsevišķas Klienta piekrišanas, ja ir iestājies Klienta norādītais nosacījums. Uzdevums zaudē spēku, ja ir notecējis uzdevuma termiņš, vai ir iestājies Klienta noteiktais atceļošais nosacījums, vai, ja Klients ir paziņojis Bankai par uzdevuma atsaukšanu. Klientam ir saistošs Darījums, kas ir noslēgts uz tā dotā uzdevuma pamata.

5.3.3. Valutēšanas datumā Klients nodrošina Investīciju kontā līdzekļus no Darījuma izrietošo saistību izpildei nepieciešamajā apjomā un valūtā.

5.3.4. Ja Forward vai Swap darījuma gadījumā Valutēšanas datumā Investīciju kontā nepietiek līdzekļu no Darījuma izrietošo Klienta saistību izpildei, Bankai ir tiesības, bet ne pienākums, pagarināt Darījumu līdz nākamās Darba dienas beigām, aizverot Klienta Atvērto pozīciju un vienlaicīgi atverot Klientam to pašu pozīciju ar Valutēšanas datumu, kas ir nākamā Darba diena.

5.3.5. Parakstot šo līgumu, Klients izsaka savu piekrišanu šī panta 5.3.4. punktā noteiktajai Darījuma pagarināšanai un atsevišķa Klienta piekrišana tam nav nepieciešama.

5.3.6. Nodrošinājuma sniegšanas kārtība un Līdzēju tiesības un pienākumi saistību neizpildes gadījumos ir noteikti Noteikumu I. sadaļā.

5.3.7. Papildu Noteikumu I. sadaļā noteiktajām Bankas tiesībām gadījumā, ja Klients nav sniedzis Nodrošinājumu nepieciešamajā apjomā, Bankai ir tiesības izbeigt Darījumu, noslēdzot Investīciju kontā Pretējo darījumu par tā brīža tirgus kursu.

6. Valūtu maiņas darījumi ar nodrošinājumu (Margin Trading)

6.1. Izmantotie termini

Atvārtā pozīcija – starpība starp Klienta prasībām un saistībām vienā valūtā, kas rodas, veicot Darījumus saskaņā ar šī panta noteikumiem.

Atvārtās pozīcijas aizvēršana – starpības likvidēšana starp Klienta prasībām un saistībām vienā valūtā, noslēdzot Pretējo darījumu par valūtas tirgus kursu.

Nerealizētā peļņa vai zaudējumi – iespējamā Klienta peļņa vai zaudējumi no Atvārtās pozīcijas, kas tiek aprēķināta, pārvērtējot Atvērto pozīciju atbilstoši esošajiem valūtu kursiem.

Realizētā peļņa vai zaudējumi – Klienta peļņa vai zaudējumi pēc Atvārtās pozīcijas slēgšanas.

Pārņemšana (Swapping) – Klienta Atvārtās pozīcijas uzturēšana saskaņā ar noslēgto Darījumu, aizverot Klienta Atvērto pozīciju saskaņā ar noslēgto Darījumu, ko klients nav aizvēris Darba dienas beigās, un vienlaicīgi atverot Klientam to pašu pozīciju ar Valutēšanas datumu, kas ir nākamā darba diena.

Valutēšanas datums – Darījuma norēķinu datums, kas ir Darba diena.

6.2. Darījuma priekšmets

6.2.1. Darījuma priekšmets ir specializēta valūtas maiņas operācija ar Nodrošinājumu un Valutēšanas datumu – divas darba dienas (T+2) pēc Darījuma noslēgšanas, ko Klients noslēdz ar mērķi gūt peļņu no valūtu maiņas kursu svārstībām, un kurā norēķini tiek veikti tikai par zaudējumu vai peļņas summu, kas rodas pēc Klienta Atvārtās pozīcijas aizvēršanas, bet reālā valūtas piegāde nenotiek.

6.3. Darījumu izpildes kārtība

6.3.1. Vienojoties par Darījuma noteikumiem, Līdzēji vienojas par pārdodamo/pērkamo valūtu un summu, valūtas kursu un Valutēšanas datumu.

6.3.2. Klients var uzdot Bankai atlikt Darījuma veikšanu līdz brīdim, kamēr tiek sasniegts noteikts valūtas kurss. Šajā gadījumā Banka vienpusēji nosaka minimālo Darījuma summu un maksimālo šāda uzdevuma spēkā esamības termiņu.

6.3.3. Banka vienpusēji nosaka minimālo noslēdzamo Darījumu apmēru un maksimālo Atvērtās pozīcijas apmēru.

6.3.4. Banka pēc Klienta rīkojuma aizver Atvērtu pozīciju un veic Realizētās peļņas ieskaitīšanu Investīciju kontā, ja atlikušais Nodrošinājuma apmērs ir pietiekams pārējām Atvērtajām pozīcijām.

6.3.5. Realizēto zaudējumu norakstīšanu Banka veic, debitējot Investīciju kontu vai par attiecīgo summu samazinot Nodrošinājuma depozītu.

6.3.6. Ja Klients līdz Valutēšanas datumam nav aizvēris Atvērtu valūtas pozīciju, Banka katras Darba dienas beigās veic Pārņemšanu (Swapping) pēc kursa, ko vienpusēji nosaka Banka.

6.3.7. Ja Klients ir aizvēris Atvērtu pozīciju vai ir aizvēris to daļēji, bet sākotnējo Darījumu un pretējo Darījumu Valutēšanas datumi nesakrīt, sākotnējo Darījumu Valutēšanas datumi tiek automātiski pagarināti līdz tuvākajam pretējā Darījuma Valutēšanas datumam, noslēdzot Swap Darījumu par kursu, ko vienpusēji nosaka Banka.

6.3.8. Nodrošinājuma sniegšanas kārtība un Līdzēju tiesības un pienākumi saistību neizpildes gadījumos ir noteikti Noteikumu I. sadaļā.

6.3.9. Papildu Noteikumu I. sadaļā noteiktajām Bankas tiesībām gadījumā, ja Klients nav sniedzis Nodrošinājumu nepieciešamajā apjomā, Bankai ir tiesības izbeigt Darījumu, noslēdzot Investīciju kontā Pretējo darījumu par tā brīža tirgus kursu.

6.4. Darījumu pamatnoteikumi

6.4.1. Lai novērstu iespējamus zaudējumus, Bankai ir tiesības pieprasīt, un Klients apņemas iesniegt Bankai uzdevumu par noteiktas valūtas pirkumu/pārdevumu pēc tāda kursa, lai Klienta zaudējumi, veicot Darījumu, nepārsniegtu Klienta Nodrošinājuma apmēru. Ja Klients neiesniedz Bankai šajā punktā minēto uzdevumu, tad Bankai ir tiesības vai nu veikt atbilstošu Darījumu Klienta vārdā, nevienojoties par to ar Klientu, vai atteikties turpmāk veikt Darījumus.

6.4.2. Klientam ir pienākums patstāvīgi aprēķināt savas Atvērtās pozīcijas apjomu un Realizēto vai Nerealizēto peļņu vai zaudējumus un sekot, lai Nodrošinājuma apmērs nebūtu mazāks par Bankas pieprasīto.

7. Procentu maksājumu apmaiņas Darījumi

7.1. Izmantotie termini

Aprēķinu periods – laiks no brīža, kad tiek sākts procentu aprēķins, līdz brīdim, kad jāveic kārtējais procentu maksājums.

Nomināla kapitāla summa – naudas summa valūtā, par kādu Līdzēji vienojas, kas tiek izmantota procentu maksājumu aprēķinam, bet kas netiek pārskaitīta nevienam Līdzējam.

7.2. Darījumu priekšmets

7.2.1. Noslēdzot Darījumu, Līdzēji apņemas noteiktu laiku veikt viens otram par labu regulārus procentu maksājumus vienā un tajā pašā valūtā, vienam maksājot peldošu, bet otram – fiksētu likmi. Maksājamās summas apmērs tiek aprēķināts par Aprēķinu periodu, pamatojoties uz Nomināla kapitāla summu un izmantojot fiksētās vai mainīgās procentu likmes.

7.3. Darījumu izpildes kārtība

7.3.1. Noslēdzot Darījumu, Līdzēji nosaka, kurš būs fiksētās procentu likmes maksātājs un kurš – mainīgās procentu likmes maksātājs, un vienojas par fiksēto procentu likmi, mainīgās procentu likmes veidu, Aprēķinu periodiem, fiksētās un mainīgās procentu likmes maksājumu bāzi, mainīgās procentu likmes noteikšanas datumiem, procentu aprēķina sākuma datumu.

7.3.2. Mainīgo procentu likmi nosaka Banka saskaņā ar vispārpieņemto finanšu tirgus praksi un paziņo to Klientam pa kādu no Saziņas līdzekļiem.

7.3.3. Norēķinu datumā viens no Līdzējiem kļūst par kreditoru, bet otrs – par parādnieku. Parādniekam ir pienākums samaksāt kreditoram tam pienākošos procentu summu.

7.3.4. Ja saskaņā ar Darījuma noteikumiem abiem Līdzējiem ir pienākums veikt procentu maksājumus vienā Norēķinu datumā, maksājamās summas tiek savstarpēji ieskaitītas un starpība tiek samaksāta tam Līdzējam, kuram tā pienākas ieskaita rezultātā.

7.3.5. Katrā procentu maksājumu datumā līdz plkst. 14.00 (Latvijas laiks) Klients apņemas nodrošināt savā Investīciju kontā procentu maksājumam nepieciešamo summu gadījumā, ja Klients ir parādnieks.

7.3.6. Procentu maksājumu datumā Klients pilnvaro Banku debitēt Klienta Kontu par procentu maksājumam nepieciešamo summu gadījumā, ja Klients ir parādnieks, vai kreditēt Klienta Kontu gadījumā, ja Klients ir Kreditors.

7.3.7. Nodrošinājuma sniegšanas kārtība un Līdzēju tiesības un pienākumi saistību neizpildes gadījumos ir noteikti Noteikumu I. sadaļā.

8. Īsā pārdošana (Short sale)

8.1. Izmantotie termini

Sākotnējais nodrošinājums – Nodrošinājums, ko sākotnēji pieprasa Banka un kas ir nepieciešams Īsās pārdošanas veikšanai. Sākotnējais nodrošinājums var būt līdzvērtīgs vai lielāks par Atvērtās īsās pozīcijas uzturēšanai nepieciešamo nodrošinājumu.

Minimālais nodrošinājums – nodrošinājums, ko pieprasa Banka un kas pastāvīgi ir nepieciešams Atvērtās īsās pozīcijas uzturēšanai.

Īsā pārdošana – Klienta FI pārdošanas Darījums ar nosacījumu, ka Darījuma slēgšanas brīdī šādu FI nav Klienta FI kontā vai Konsultāciju kontā un gadījumā, ja Darījuma izpildes dienā nepieciešamie FI joprojām nebūs Klienta FI kontā vai Konsultāciju kontā, Klienta un Bankas starpā tiks noslēgts Reverse Repo Darījums par nepieciešamo FI iegādi no Bankas ar Klienta pienākumu tos pārdot atpakaļ Bankai;

Atvērtā īsā pozīcija – pozīcija, kas ir atvērta Īsās pārdošanas rezultātā.

Reverse Repo Darījums – Repo Darījums, kur sākuma datumā FI pārdevējs ir Banka.

8.2. Vispārējie noteikumi

8.2.1. Bankai ir tiesības pēc saviem ieskatiem un par Tarifos noteikto atlīdzību izpildīt Klienta Rīkojumus veikt Īsās pārdošanas darījumus. Klients saprot un piekrīt, ka gadījumā, ja Banka izpilda Klienta Rīkojumu par Īsās pārdošanas Darījuma veikšanu un ja Darījuma izpildes dienā Klienta FI kontā vai Konsultāciju kontā nav nepieciešamo FI, tad Klienta un Bankas starpā tiek automātiski noslēgts Reverse Repo Darījums. Saskaņā ar Reverse Repo Darījumu Klients par Bankas noteiktu cenu nopērk no Bankas Īsās pārdošanas Darījuma izpildei nepieciešamos FI, vienlaikus uzņemoties pienākumu Bankas noteiktajā termiņā (parasti – nākamajā Darba dienā) par Bankas noteikto cenu pārdot tos atpakaļ Bankai.

8.2.2. Rīkojuma Īsās pārdošanas Darījumu veikšanai izpilde ir atkarīga no vairākiem faktoriem, tādiem kā tirgus situācija, FI pašreizējā likviditāte u.c., tā nav garantēta un katrā konkrētā gadījumā paliek Bankas ziņā.

8.2.3. Banka patstāvīgi nosaka FI sarakstu, ar kuriem Klients var veikt Īsās pārdošanas darījumus. Klients var saņemt attiecīgu informāciju Bankā. Šo FI sarakstu Banka var mainīt jebkurā brīdī pēc saviem ieskatiem.

8.2.4. Bankai ir tiesības atteikt Klientam izpildīt Īsās pārdošanas Darījumu, nepaskaidrojot iemeslus.

8.2.5. Īsā pārdošana var būt papildus regulēta ar to valstu un biržu normatīvajiem aktiem, kur ir reģistrēti un tiek tirgoti attiecīgie FI. Klientam ir jāiepazīstas ar šo tiesību aktu noteikumiem un jārikojas saskaņā ar tiem. Banka, piešķirot iespēju veikt Īsās pārdošanas darījumus, neveic uz Reverse Repo Darījuma pamata Klienta nopirkto FI ieskaitīšanu Klienta FI kontā vai Konsultāciju kontā.

8.3. Klienta apliecinājumi par riskiem

8.3.1. Klients apzinās, ka Īsās pārdošanas Darījumu veikšana ir augsta riska stratēģija.

Nelabvēlīgas situācijas tirgū gadījumā tā var novest pie negatīva atlikuma Kontos.

8.3.2. Klients apliecina un garantē, ka, ņemot vērā visus riskus un Īsās pārdošanas sarežģītību, viņa zināšanas un pieredze ir pietiekamas šādu Darījumu veikšanai. Klients arī apliecina un garantē, ka viņa investēšanas pieredze un kvalifikācija finanšu sfērā ļauj viņam adekvāti izvērtēt riskus, kas ir saistīti ar Īsajām pārdošanām.

8.3.3. Klients apliecina, ka viņš ir informēts par to, ka Īsās pārdošanas Darījumu veikšana ir piemērota tikai tām personām, kuras var uzņemties tādu zaudējumu nodarīšanas risku, kuri pārsniedz Sākotnējā nodrošinājuma vērtību. Klients arī apliecina, ka viņam ir nepieciešamā finanšu kapacitāte, lai segtu risku vai jebkuru parādu, kas rodas no Īsās pārdošanas Darījumu veikšanas.

8.3.4. Banka nav atbildīga par zaudējumiem, kurus Klients var ciest Īsās pārdošanas Darījumu veikšanas rezultātā.

8.4. Īsās pārdošanas Darījumu veikšanas kārtība. Klienta pozīcijas atvēršana un slēgšana

8.4.1. Ja Banka un Klients nav vienojušies citādi, Klients apņemas pirms Īsās pārdošanas Darījumu veikšanas ieskaitīt savos Kontos noteiktu naudas līdzekļu un / vai FI apjomu, kas tiek uzskatīti par Nodrošinājumu un kas kalpo par Klienta saistību izpildes Bankas priekšā Sākotnējo nodrošinājumu.

8.4.2. Īsās pārdošanas Darījumu veikšanai Klients iesniedz Bankā Rīkojumu, izmantojot Saziņas līdzekļus.

8.4.3. Pēc Rīkojuma saņemšanas no Klienta tiek pārbaudīta tā atbilstība Bankas noteiktajām prasībām, un, ja Rīkojums atbilst šīm prasībām, tas tiek nodots izpildei. Bankai ir tiesības noraidīt Klienta Rīkojumu veikt Īsās pārdošanas Darījumu, neskatoties uz tā atbilstību Bankas formālajām prasībām, bez iemeslu skaidrošanas.

8.4.4. Izpildot Klienta Rīkojumu veikt Īsās pārdošanas Darījumu, Klientam rodas parādsaistība Bankas priekšā attiecībā uz atbilstošiem FI, kas tiek atspoguļota FI kontā vai Konsultāciju kontā kā negatīva bilance, bet naudas līdzekļi, kas iegūti no Īsās pārdošanas, tiek ieskaitīti Klienta Investīciju kontā un izmantoti Nodrošinājuma aprēķināšanas nolūkam.

8.4.5. Iesniedzot Rīkojumu Īsās pārdošanas Darījuma veikšanai, Klients piekrīt un apņemas pārdot Bankai atbilstoši Reverse Repo Darījumam nopirktos FI Reverse Repo Darījuma Norēķinu datumā līdz noteiktajam laikam („cut-off time”), ko nosaka Banka.

8.4.6. Klientam ir tiesības jebkurā brīdī pilnībā vai daļēji slēgt Īso pozīciju, t.i. pilnībā vai daļēji izpildīt savas saistības attiecībā uz FI piegādi, noslēdzot Reverse Repo Darījumu ar Banku vai ieskaitot FI savā FI kontā vai Konsultāciju kontā.

8.4.7. Attiecībā uz jebkuru Īso pārdošanu, ja periodā no Īsās pārdošanas Darījuma veikšanas brīža, ieskaitot, līdz brīdim, kad Klients ir izpildījis savas saistības pret Banku, tiek ziņots par pamatsummas, procentu, dividendu izmaksu vai kādu citu maksājumu veikšanu, kas saistīti ar FI (turpmāk tekstā – „Peļņa”), Klients apņemas ne vēlāk kā nākamajā Darba dienā (kas seko Peļņas izmaksas dienai) nodot Bankai naudas līdzekļus, FI vai citu īpašumu, kas pēc sava tipa un nominālās vērtības ir analogisks Peļņas veidam un summai. Bankai ir tiesības norakstīt šīs Peļņas summu no jebkura Klienta konta Bankā bez Klienta iepriekšējas brīdināšanas.

8.5. Pozīcijas pārņemšana

8.5.1. Ja Īsās pārdošanas Darījuma norēķinu dienas beigās, Klienta FI kontā vai Konsultāciju kontā nav Darījuma izpildei nepieciešamo FI, Klienta un Bankas starpā tiek automātiski noslēgts Reverse Repo Darījums par nepieciešamo FI pārdošanu Klientam ar Klienta pienākumu Bankas noteiktajā termiņā (parasti – nākamajā Darba dienā) par Bankas noteikto cenu pārdot tos atpakaļ Bankai.

8.5.2. Veicot Reverse Repo Darījumu, Klients pērķ FI par cenu, kuru Banka uzskatīs par pieņemamu un vislabāko, ņemot vērā esošos tirgus apstākļus.

8.5.3. Veicot FI pārdošanu saskaņā ar Reverse Repo Darījumu, Klients pārdod FI par cenu, kas ir samazināta par Repo likmi, kas ir vienāda ar Bankas atlīdzības apmēru par atvērtās Īsās pozīcijas pārņemšanu uz nākamo dienu, ja Puses nav vienojušas par citu kārtību.

8.6. Nodrošinājums. Īso pozīciju piespiedu slēgšana

8.6.1. Banka patstāvīgi nosaka Sākotnējā un Minimālā nodrošinājuma apmēru, kā arī nosaka maksimālo Klienta atvērto Īso pozīciju skaitu. Bankai ir tiesības pēc saviem ieskatiem mainīt Sākotnējā un Minimālā nodrošinājuma apmēru.

8.6.2. Klients atbild par pietiekama Nodrošinājuma uzturēšanu un apņemas jebkurā brīdī nodrošināt Kontos Nodrošinājumu, kas atbilst Bankas prasībām. Neskatoties uz visu iepriekš minēto, ja pēc Bankas viedokļa Nodrošinājuma apjoms nav pietiekams iespējamo risku segšanai, kas ir saistīti ar Īso pārdošanu, Bankai ir tiesības patstāvīgi noteikt / mainīt Nodrošinājuma apmēru, brīdinot Klientu ar Saziņas līdzekļu palīdzību un pieprasot Bankas noteiktajā termiņā palielināt Nodrošinājuma apmēru. Klients apņemas nekavējoties izpildīt šādu Bankas pieprasījumu.

8.6.3. Klientam ir pastāvīgi jākontrolē atvērto Īso pozīciju stāvoklis, jāizvērtē riski, jāseko līdzi portfeļa vērtības izmaiņām un Nodrošinājuma pietiekamībai, nepieciešamības gadījumā papildinot Kontus.

8.6.4. Par Nodrošinājumu Īsās pārdošanas Darījuma izpildes brīdī var tikt pieņemti arī naudas līdzekļi, kas būs iegūti no FI pārdošanas.

8.6.5. Tekošo tirgus cenu izmaiņas ietekmē Nodrošinājuma vērtību un Klienta saistību apmēru. Bankai ir tiesības bez saskaņošanas ar Klientu piespiedu kārtā slēgt atvērto Īso pozīciju, nopērkot FI tīrgū, ja Klients nav nodrošinājis nepieciešamo Minimālo nodrošinājumu. Ja pēc Īsās pozīcijas

slēgšanas Klientam veidojas zaudējumi un negatīvs atlikums Investīciju kontā, Klients apņemas (vienas) darba dienas laikā ieskaitīt kontā trūkstāšo summu un dzēst parādu.

8.6.6. Gadījumā, kad Nodrošinājuma apmērs samazinās līdz Minimālā nodrošinājuma līmenim vai zemāk, Bankai ir tiesības, bet ne pienākums, sazināties ar Klientu, izmantojot Saziņas līdzekļus, un pieprasīt papildus Nodrošinājumu. Bankas pieprasījuma nesaņemšana nav iemesls Klientam nesniegt papildus Nodrošinājumu.

8.6.7. Banka neatbild par Klienta zaudējumiem, kas radušies atvērto pozīciju piespiedu slēgšanas rezultātā. Bankai ir tiesības ieturēt šīs summas no līdzekļiem, kas iegūti no Klienta FI pārdošanas.

8.6.8. Ja Klientam ir atvērta Īsā pozīcija, Bankai ir tiesības atteikt Klientam pārskaitīt naudas līdzekļus un / vai FI no Kontiem, t.i. izmantot aizturējuma tiesības līdz brīdim, kad Klients ir dzēsis visas parādsaistības pret Banku.